

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Balev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 1080 Lej
Fél évre ... 540 Lej
Negyed évre ... 270 Lej
Havonta ... 90 Lej

Árdrátékek díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

A letiport gyarmat.

Ugy is fel lehet fogni az államot, hogy az egy hatalmas üzem, amelynek munkásai, tisztviselői, lakosai, igazgatói mindnyájan egy cél érdekében dolgoznak. Ez a cél pedig az ország jólétének, tekintélyének és a nemzetek versenyében való előmenetelének megszerzése. Az üzemet vezető kormány politikájától függ, hogy ennek a kollektív munkának van-e eredménye. Románia vezérigazgatói — sajnos — olyan nemzetgazdasági politikát üznek, amely teljesen lehetetlenné teszi azt, hogy az ország fejlődhesse, gazdagodjék. Ezzel a szomorú ténnyel leszámoltunk már és lemondóan konstatáltuk, hogy Európa népeinek versenyén alaposan lemaradtunk. De a kormány rossz politikája már a hatalmas üzem vegetatív működését is veszélyezteti, amikor léptenyomon akadályokat gördít a mindennapi élet zavartalansága elé. A gazdag és termékeny Románia lakosságának most már az életfenn tartási szükségletek megszerzése is nagy probléma, a nagy üzem egyes ágai a helytelen vezetés miatt már-már felmondják a szolgálatot.

A romániai, főleg pedig az erdélyi faipar haldoklásáról mai számunkban nyújtunk első moritó képet. Szemléltető példa ez arra, hogyan nem szabad egy kormány gazdasági politikát csinálnia. Nem szabad pedig főleg azért, mert Nagyromániának e kezdeti években a jövőnd fejlődés alapköveit kell leraknia és ha az alap rossz, gyenge s bizonytalan soru az épület is, amelyet föléje emelnek. Heiyletlen és rövidlátó politika az, amely Erdélyt gyarmatnak, kizsákmányolható vadászterületnek tekinti és intézkedéseivel megakasztja ott az életet, amely pedig már egy magasabbrendű fázisba jutott. A faipar tönkretétele nemcsak az ország gazdasági erejére és presztizsére jár súlyos következményekkel, hanem az állami élet biztonságát is veszélyezteti azért, hogy tisztelettel termeli a munkanélküliek elégedetlen tömegeit és a lumpenproletariátus komoly veszélyt jelent minden szervezett állambatalomra.

Már pedig az a gazdasági politika, amely ma Románia üzemi életét irányítja, ilyen eredmények felé sodorja az országot. És a kényelmes vezérigazgatói székekben mintha olyan emberek ülnek, akik nem látják a helyzet feszült voltát és nem igyekeznek azt enyhíteni. A gazdasági depresszió mai fokán például egyszerűen kihívásnak és a tüzzel való veszélyes játéknak látszik az a tervezet, mely most a közlekedési miniszteriumban készül. A vasuti teher-tarifák rendezéséről van szó ugyanis, amelyre már régóta rászorul Románia ipara és kereskedelme. A „rendezés” természetesen úgy értendő, hogy az ország termelését akadályozó szállítási költségeket tetemesen redukálni kell. Ezzel szemben az új tarifatervezetből kiderül, hogy a kormánynek eszeágában sincsen a terhek csökkentése, hanem még emelni akarja az amugy is horribilis vasuti tarifát. Ez már több mint téves, vagy helytelen gazdasági politika, ez már verdikt, amelynek alapján ki lehet mondani a halálos ítéletet Románia ipara és kereskedelme fölött. Ha ez a kegyetlen tervezet valósággá válik, elnéptelenednek a vasutak, szaporodni fognak a füstnélküli gyárkérmények, megáll az élet a hatalmas üzemben. Vezérigazgató urak! Ki lesz ezért felelős?

Nem léptetik életbe az érték vámot Aradon.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara vezetőinek sikeres intervenciója. — Kövezetvámokkal pótolják az elmaradt városi bevételeket. — Angel polgármester nyilatkozata.

(Arad, január 5.) Állandó tanácskozások folynak az aradi városházán, ahol a városi illetékeket megszüntető miniszteri rendelet ügyében tárgyalnak és azokról a módoszatokról, amelyek lehetővé fogják tenni, hogy az elvesztett bevételeket valahogy pótolhassa a város vezetősége. Ma ez ügyben különben érdekes fordulat történt: a kereskedő- és iparoscsztályt súlyosan érintő érték vámok bevezetésétől a város vezetősége a kereskedelmi és iparkamara delegáltjaival folytatott hosszas megbeszélés után végül is elállott és most csak a kövezetvámot és a piaci helypénzrendszert használja fel az elmaradt jövedelmek pótlására.

Ma délelben megjelent az aradi városházán dr. Marcus Mihály szenátor, az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöke és Pacuraru Brutus kamarai főtitkár, akik hosszabb tárgyalásokat folytattak Angel István dr. polgármesterrel az érték vámok ügyében. Megvilágították előtte az aradi kereskedők és iparosok nehéz helyzetét, hiszen az érdekeltek a meglévő adókat és illetékeket sem tudják fizetni, nemhogy újabbakat vegyenek vállukra. A kamara nevében kérték a várost, álljon el a érték vámok bevezetésétől, amely valósággal lehetetlenné teszi az aradi kereskedelm és ipar további prosperálását.

A megbeszélés után a kamara delegáltjai távoztak s ekkor újabb tanácskozások indultak az aradi városháza polgármesteri hivatalában. Ezek a megbeszélések végül is oda konkludáltak, hogy elejtik az érték vámot, ellenben fenntartják a kövezetvámot, abban a formában, amelyet az uttörvény rendelkezései engedélyeznek. Ez a megoldás sokkal kedvezőbb a kereskedőkre és iparosokra, mint az érték váom. A megbeszélések nyomán várható új helyzetről különben Angel István dr. polgármester a következő nyilatkozatot tette a sajtó képviselőinek:

— Megfelelő módot kell találni arra, hogy a városi pénztár érdekeit is megóvjuk s mégse tegyük ki zaklatásoknak és kellemetlenségeknek az aradi kereskedőket és iparosokat. Oly megoldást kell találni, amely az igazságosság és méltányosság szempontjából is megfelelő és hogy abban mindenki megnyugodjon. A Legea Maximului jogot ad a városnak arra, hogy érték váomokat szedjen, sok egyéb illetéket eltörölve és megjegyzi, hogy azokat az illetékeket, amelyeket a speciális törvények engedélyeznek, továbbra is szedhetik a városok. Példának éppen az uttörvényt hozza fel, amelyből megállapítható, hogy a kövezetvám szedhető. Rövidesen a törvény megjelenése után miniszteri rendelet érkezett, amely fel függsztette az érték váomok szedését további intézkedésig. A város vezetősége nem is akart ezügyben eljárni, hogy a minisztérium vonja vissza a tilalmat, mert nem akar ehhez a módhoz folyamodni, a kereskedők és iparosok érdekében. Le kell azonban szögezni, hogy számos erdélyi városban, így többek között Brassóban is, behozták az érték vámot és a minisztérium benne is hagyta költségvetésükben.

— Most már csak a kövezetvám beszede-

sének a módjáról van szó. A miniszteri rendelet értelmében a váomoknál nem lehet megállítani a kocsikat s ott nem lehet a vámot beszedni. Miután azonban igazságtalanság lenne azokkal szemben, akiknek vasuton érkezik árujuk, ha a kocsikon és teherautókon jövő árut illetékmentesen hagynák a városba jönni, módot kell keresni arra, hogy ez ne történhessen meg. Itt elsősorban Arad kereskedőinek és iparosainak kötelességérzetére, tisztességére és becsületére apellállok, amikor arra szólítom fel őket, hogy a kocsin és autón érkező árukat önként jelentésük be a városnál. Éppen az ő érdekeik, hogy a kövezetvám beszedésénél ne merüljenek fel nehézségek, tehát számítok arra, hogy minden kereskedő, akinek ilymódon érkeznek áruai, első kötelességének fogja tartani a bejelentést.

— Ha azonban úgy látja a város vezetősége, hogy ebben a formában nem sikerül az ügy, akkor más módot kell keresni arra, hogy a városi pénztár érdekeit megvédjük. Nem riadunk vissza attól, hogy felkérjük segítségére a rendőrséget, amelynek kiállított s amugy is az uccákon álló őrszemek majd jelentik, ha látják, hogy valamelyik kereskedőnek áruja érkezett. Az sem tartozik a lehetetlenségek közé, hogy a régi vámházaknál egy ember fog tartózkodni, aki telefonon értesíti a városházát, ha valakinek kocsin, vagy autón áruja érkezett és egy biciklis agent követi a kocsit egészen a vevőig, kinek a nevét azután feljegyzi és bejelenti. Hangsúlyozom azonban, hogy nem biztos módokat mondok csak példákat említek fel, a végleges kivitel módzatairól csak most tárgyalunk és tanácskozunk. Azonban elsősorban azt remélem, hogy mindezekre a rendszabályokra nem is kerül sor s a kövezetvám beszede simán fog lebonyolódni.

— Mindezekhez még azt teszem hozzá, hogy ma délelőtt itt voltak dr. Marcus Mihály szenátor, a kamara elnöke s Pacuraru Brutus főtitkár, akik az érték váom ügyében kerestek fel és akik megbeszélésünk után megnyugodva távoztak, miután biztosítottam őket arról, hogy a városnak nem áll szándékában Arad kereskedőit és iparosait felesleges módon zaklatni és elviselhetetlen terhekkel sújtani.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a miniszteri rendelet szerint a hidvámok, kataszteri illetékek, föld utáni illetékek, kutyailletékek, kivéve az 500 lejfel megadóztatott luxus-kutyák illetékei, közvilágítási illeték, tüzoltófelszerelési illeték, szeszes ital utáni illetékek szedését tiltották meg, amelyek közül az utóbbi hármat a város nem szedte eddig sem.

— Nem végleges a banktörvény. Bucurestiből jelentik: A bankügyletek szabályozásáról szóló törvénytervezet máris élénk vitát váltott ki az érdekeltek körében. A Radort illetékes helyen felhatalmazták annak közlésére, hogy egyelőre csupán előkészítő tanulmányról van szó, nem pedig végleges formáról. A román bankok szövetségének kiküldött bizottsága még nem foglalkozott a tanulmány-nyal, amelyen valószínűleg még különböző változásokat fognak eszközölni.

Hatszáz ezer lej rejtelmes eltűnése Timisoarán.

Hogyan történt a titokzatos lopás a timisoarai bank pénztárhelyiségében. — A timisoarai Műmalom husz ezer lej jutalmat tűzött ki a tettes nyomra vezetőjének.

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) Mai számunkban hirt adtunk arról a hatszáz ezer lejes, páratlan ügyességgel végrehajtott titokzatos lopásról, amely a Temesi Agrár Takarékpénztár timisoarai (temesvári) központi pénztárhelyiségében történt tegnap délelőtt tizenegy órakor, amikor Ognyanov Milorad, a timisoarai Műmalom fiatal tisztviselője és Gebhard József pénzbeszedő befizetést eszközölték a banknál. A nyomban megindult rendőri nyomozás a rejtelmes lopás alábbi részleteit állapította meg:

Ognyanov Milorad tisztviselő és Gebhard József pénzbeszedő, aki már 46 év óta van a Műmalom szolgálatában, azt az utasítást kapták, hogy a délelőtt folyamán egy 800.000 lejről szóló hitellel alapján vegyék fel ezt az összeget a Temesvári Első Takarékpénztárnál, majd onnan menjenek el a Temesi Agrár Bankba és a 800.000 lejből 200.000 lejt fizessenek le. Ognyanov és Gebhard tizenegy órakor mentek el az első megbízási helyükre, a Temesvári Első Takarékpénztárba. A pénztárnál sokan várokoztak és ezért Ognyanov és a pénzbeszedő megállapodtak abban, hogy 200.000 lej előleget kérnek a pénztárostól, mely összeggel Ognyanov előre átmeny a Temesi Agrár Bankba és itt bevárja a pénzbeszedőt, amíg a hátralékos 600.000 lejt felveszi. A pénztáros kiízte a 200.000 lejt, mellyel Ognyanov azonnal átment a Temesi Agrár Bankba és magára hagyta a pénzbeszedőt, aki a hátralékos összegre várokozott. Nemsokára Gebhardra került a sor és három bankjegycsomóban vette fel a 600.000 lejt. Az egyik köteggben ezerlejesek, a másikban ötszázasok és a harmadikban százasok voltak. Miután Gebhard átszámolta a pénzt, betette barna kézitáskájába, mely a sarkokon nikkal foglalattal volt ellátva és átment a Temesi Agrár Bankba, hogy a tisztviselővel találkozzék. A pénztárhelyiségben körülbelül tizenötven lehettek,

amikor Gebhard belépett. A börtáskát sapkájával együtt letette a székre, aztán előrement a pénztárhoz és megkérdezte a tisztviselőt, hogy meddig tart még a lefizetés? Ez a jelenet körülbelül egy percig tarthatott s mikor Gebhard visszafordult és a 600.000 lejt tartalmazó táskát kereste, majdnem megfagyott ereiben a vér. Ugyanis mikorára visszafordult, a pénztáskának már hiült helye volt, csupán a sapkája volt a széken. A hihetetlennek látszó felfedezés után Gebhard azonnal közölte a lopást a tisztviselővel és a pénztárossal, akik a pénztárhelyiségben kezdtek kutatni a börtáska után, de természetesen eredmény nélkül. Gebhard a keresés után felsietett a rendőrprefektúrára, ahol Gutu Athanasz rendőrigazgatónak előadta az esetet. Gutu Athanasz azonnal intézkedett, hogy detektívek menjenek a helyszínre, hátha még kapnak valamilyen nyomot a tettes kézrekerítésére. Plank Frigyes bűnügyi komisszárus két detektívvel és Gebharddal elment a bankba, ahol több tanukihallgatást eszközölt azok között, akik a lopás időpontjában a pénztárhelyiségben tartózkodtak. Majd értesítették az összes vámokat, szállodákat és a két pályaudvar rendőrségét a lopásról és mindenütt megtették a szükséges intézkedéseket a tettes kézrekerítésére. Plank Frigyes azonkívül kihallgatta ama bankok és vállalatok szolgálait és pénzbeszedőit is, akik jelen voltak a lopáskor, de egyikük sem tudott semmit sem mondani, mert a lopás olyan gyorsan és hihetetlen ügyességgel történt, hogy azt senki sem vette észre. A bűnügyi osztály részéről Plank Frigyes irányítása mellett négy detektív nagy apparátussal folytatja a további nyomozást s tegnap már minden irányban átkutatták a várost az ismeretlen tettes kézrekerítésére. A Műmalom igazgatósága 20.000 lej jutalmat tűzött ki annak, aki a rendőrséget a tettes nyomára vezeti.

Ujjalakítják a katolikus hitközséget Aradon.

Pacha püspök újvívi pásztorlevele. — Hitközségek alakítására szólítja fel a katolikus híveket.

(Arad, január 5.) Ma jelent meg dr. Pacha Agoston római katolikus püspök újvívi pásztorlevele, amelyben többek között fontos egyházi közigazgatási kérdésekre is foglalkozik:

— Templomaink, plébániáink és iskoláink fenntartását — mindja a pásztorlevél — csak a hitközségek biztosítják. A kegyuraságok szűnőben vannak, az iskola fenntartás kötelezettsége a hitközségekre hárul. A feltétlenül megvalósítandó egyházi autonómia első feltétele, hogy hitközségeink szabályzata mindenütt azonos legyen. A templomok, plébániák és iskolák egységes kezelése, a fölöttük gyakorlandó egyházhatósági felügyelet ugyancsak megköveteli az egységes szabályzatot. Mind ezen okok szükségessé tették, hogy egységes hitközségi szabályzatot rendeljek el. A szabályzat a főpásztor, a papság és a hívek közmunkájának eredménye. Minthogy a jelen szabályzat teljesen megfelel az eddig már jóváhagyott hitközségi szabályzatoknak, kérem valamennyi már működő hitközséget, fogadják el ők is, a saját, már jóváhagyott szabályzatuk helyébe ezt az egységes szabályzatot. A jövőben a hitközségeket csak ezen új egységes szabályzat alapján szabad létesíteni. Az új szabályzatban van néhány szakasz, amely az eddig követett joggyakorlattól eltér, így különösen a 33. és 34. szakaszok, amelyek értelmében a plébános nem szükségképpen és hivatalból tölti be az elnöki tiszteletet, hanem ilyen minőségben szintén választás alá esik. A régi

joggyakorlat teljesen megfelel az egyház szellemének. Kívánatos azért, hogy a jövőben is a plébános legyen a hitközség elnöke.

Ahol azonban a helyi körülmények más javasolnak, ahol ugyanis a hitközség tagjai több önállóan, teljesen katolikus gondolkodó férfiak, világi férfiak is lehet az elnök. Ezenel elrendelem, hogy azon plébániákon, ahol már van szervezett hitközség, a plébános ismertesse az új szabályzatot egy gyűlés keretében az egyháztanáccsal és tárgyalassa elfogadás végett a legközelebbi közgyűlésen. Ahol szervezett hitközség nincs, a plébános kötelessége, hogy több hívővel a hitközség létesítésének hasznos és szükséges voltát megbeszélje és még a tavasz folyamán ezen egységes szabályzat alapján a hitközséget megalapítsa. Amennyiben a hitközséget egyáltalában nem lehetne létesíteni, vagy legalább még most rövidesen nem, tegyen arról a plébános 1928. áprilisig jelentést a kormányzóhatóságoknak. Remélem, hogy a plébános urak és hívek buzgósága lehetővé teszik, hogy mindenütt megalakulhassanak a hitközségek, hogy azután ezekből az egyházmegyei önkormányzat kialakuljon. Az Ur Jézus adja erre segítő malsztját.

A pásztorlevél további folyamán a püspök a következőket írja: Eddig a plébános hivatalból volt a hitközség elnöke. Kívánatos, hogy ez a jövőben is így maradjon, hiszen a plébános ismeri elsősorban a hitközségi életben szükséges eljárást. Ő tudja a legjobban elbírálni, hogy egyházunk Istentől kapott szervezete mit ir elő a hívek számára, és kell, hogy a hitközség lelke és első vezetője legyen s maradjon ezentúl is. Minthogy azonban Kedves Jó Híveim, ti fogtok egyházatokért áldozatot hozni, a hitközség új szabályzatában megadom nektek a jogot, hogy magatok válasszatok elnököt. Kérlek azonban, hogy az elnöki tisztelet a plébánost tüntessék ki.

FIGYELMEZTESSE

a kereskedőt,
ha elfelejt
Önök vásárlása után „AMITIE” bélyeget a éni!

Zöldhelyi Annát megverték.

Az aradi színház volt primadonnáját arcbaboxolta a szegedi színház hősszerelmese.

(Arad, január 5.) Már a múltkorában írtunk arról, hogy Zöldhelyi Anna, az aradi színház volt primadonnája, aki jelenleg a szegedi színházban aratja sikereit, nem valami jó lábon él kollegáival és el akar onnan menni. Ezt a híradásunkat akkortájt — mint azt meg is írtuk — maga a szőke Nusi cáfolta meg egy ékes levélben, azonban most olyan afférje támadt a szegedi primadonnának, amely példátlanul áll még a kulisszák durva hangnemi és sokszor közönséges világában is. Az történt ugyanis, — szegedi tudósítónk jelentése szerint — hogy Zöldhelyi Annát, Jávor Pál, a társulat hősszerelmese a színházban reprodukálhatatlan kifejezésekkel inzultálta, majd háromszor arcbaboxolta a primadonnát, aki leest a lépcsőkön és összezúzta kariját.

A példátlan, de mindenesetre a külvárosi csibészkorcsmák tempóira erősen emlékeztető „hősszerelmi” eljárás, illetve támadás előzményeit — természetesen — mind a két fél másképp mondja el. Zöldhelyi szerint a „hősszerelmes” újév estéjén a Kass-szálló éttermében katonatisztekkel és orvosokkal mulatott és mivel egy ily „hős”-ben hallatlan nagy az alkalmazkodó képesség azok iránt, akiknek momentán borát issza, ő is a társasággal együtt hangos megjegyzéseket tett a zsidókra, törökre és talmudra, sőt zongoraszó mellett elénekelték az Ergerbergert is. A primadonna, aki a szomszéd asztalnál ült, átszólt a „hősszerelmes”-hez:

— Ne zsidózzatok!

A „hősszerelmes” azonban nagyon antiszemita volt azon az estén és csak egy közlegyintéssel felelt Zöldhelyinek.

Másnap a kollegák felelősségre vonták a „hősszerelme”-t, mire ő — természetesen — letagadott mindent és azt mondta, hogy csupán vicceket meséltek egymásnak. A primadonna azonban ezután is fenntartotta állását, mire a „hősszerelmes” szóval, majd ököllal támadt a primadonnára, aki az ütésektől elesett és úgy gurult le a lépcsőn. Zöldhelyi Annus nyomban bejelentette a támadást a polgármesterhelyettesnek, Tarnai Ernő igazgatónak és a rendőrségnek. A „hősszerelmes” erre letagadta azt, hogy arcbaboxolta volna kolleganőjét és azt állította, hogy az üledében zuhant le a lépcsőkön.

A színházi törvényszék a napokban foglalkozik a különös ügyvel és ha meg történt a dolog, amint azt szegedi tudósítónk jelenti, úgy biztos, hogy a szegedi „hősszerelmes” egy pillanatig sem maradhat tagja a szegedi színháznak, de nem lehet ezután egyetlen magyar nyelvű színháznak sem.

— A vasárnapi nyitvatartás külön engedélyezése. Legutóbbi rendelet érkezett Aradra a vasárnap és ünnepnapokon is nyitva tartó cégek, üzletek és üzemek ünnepnap nyitvatartására vonatkozólag, illetve a rendelet kimondta, hogy csakis külön engedéllyel dolgozhatnak vasár- és ünnepnapon az éttermek, kávéházak, cukrászdák, virágüzletek, szállodák, népfürdők, sörcsarnokok, dohánytőzsdék, temetkezési vállalatok, kiállítások, mozik, színházak, villany-, gáz- és vízüzemek, fényképezések, szénsavgyárak, karbidgyárak, sörgyárak, szeszgyárak, jéggyárak, cukorgyárak, üveggyárak, mészégetők, cement- és téglagyárak, azaz a romlandó anyaggal és állandó tüzzel dolgozó üzemek. Ezenkívül csakis városokban a korcsmák és bodegák. Az engedély megszerzése kötelező, ellenkező esetben a munkaügyi felügyelőség a legszigorúbb büntetéssel sújtja a cégeket, akiknek tehát érdeklükben áll, hogy a szükséges engedélyt a munkaügyi felügyelőség utján mielőbb megszerezzék.

ÖT NAGYSIKERŰ KOTTAUJDONSÁG.

Nyári emlék. A legutóbbi Moravets pályázaton díjat nyert dal.
Vasárnap a Chevrolem várja. Dal, fox, shimmy.
Nem megyünk min többé Mónacoba ... Tangódal.
Madonna jaj hová lett ... Tangódal.
Cartagena édes kis virága. Tangódal.
Da abja 40 lei. MORAVETS kiadás, mindenütt kaphatók

Halálharang kondol Erdély fatermelése fölött.

A legképtelenebb kormányintézkedésekkel szisztematikusan tönkretették az erdélyi fakereskedelmet. — Kálváriaiarás a termelési engedélyek után. — Az olcsónak híresztelt, de megrágitott vasuti tarifa a végső dőfést adja meg.

Sorra beállítják üzemüket az aradi favállalatok.

(Arad, január 5.) Erdély már a nevét is hatalmas erdőségeiről kapta és fatermelése, fakereskedelme európai jóhírré tett szert. A földrajzkönyvek is kiemelik, hogy Erdély lakosságának tekintélyes százaléka erdő- és falmunkálatokkal keresi kenyerét. Kétségtelen tehát, hogy az erdőkitermelés döntő fontosságú gazdasági adottsága ennek az országrésznek s különösen Aradnak, amely a fakereskedelem egyik legnagyobb centruma. E valóban imponáló méretű erdőkultúra ellen a liberális-kormány sajátos nemzetgazdasági politikája irtó harcot indított és a rendelkezésére álló hatalmi eszközökkel olyan sikeres pusztító munkát végzett, hogy az egykor virágzó erdélyi faipar kifosztva, tönkrevérve, haldokló életerővel áll a tönk szélén. Ennek a hadjáratnak a történetét, lefolyását, nem mindig fair eszközeit és eredményét ismertettjük vázlatosan alábbi cikkünkben, amely lehet a haldokló erdélyi faipar utolsó jajkiáltása is, de talán nemsokára sírfeliratnak is használható lesz.

A kisajátított erdők pusztulásra vannak ítélve.

A kormány öngyilkos szándéku gazdasági politikája már az erdőkisajátításoknál érezte azt a törekvést, hogy az expropriálás éle az erdélyiek ellen irányuljon. Ismeretes, hogy valamennyi erdélyi fatermelő cég erdejének legnagyobb részét kisajátították. A törvény szellemének értelmében a kisajátított erdők szétosztandók a parasztok között azért, hogy abból a községek faszükségeit kielégíthessék. Az expropriálás azonban oly módon történt, hogy csak igen kis terület jutott rendelkezési helyére, a hatalmas erdőségek legnagyobb része, mint „állami rezerva” hever kikapzatlannal, pusztulásnak szánva. Az a kis rész, amit „felosztottak” legtöbb helyen az u. n. „cooperatívák” kezére jutott (papok, tanítók, jegyzők vezetése alatt álló szövetkezet), amelyek szakértelem és hozzáértés nélkül fogtak hozzá a kitermeléshez és csaknem minden esetben életképtelenné tették a vállalkozásokat.

Ugyancsak a kisajátítás függvénye az a lehetetlen jogi helyzet, amely az abszintistáktól (távollevőktől) elvett erdőségekre vonatkozó szerződések körül alakult ki. A törvény precízen kimondja, hogy a régi tulajdonosokkal még a kisajátítás előtt megkötött szerződéseket feltétlenül respektálni kell. Ezzel szemben az történik, hogy a cégek ilyen természetű szerződéseit egyáltalán nem veszik figyelembe, de ha hosszas utánjárással elismerik is a szerződés érvényét, ezért olyan horribilis megváltási árat követelnek, amit képtelenség megfizetni.

Fakitermelés ezernyi akadályok között.

Ha azonban valamelyik erdélyi cég mégis hozzájut egy-egy kitermelésre alkalmas erdőterülethez, akkor újabb tortúrán kell keresztülmennie, amíg a munkát megkezdheti. Mindenekelőtt vágatási engedélyt kell szereznie Bucarestben. Azok a fatermelők, akik már megijárták ezt a kálváriát, a saját bőrtükön érezhették azt az animozitást, amellyel az erdélyiekkel szemben viseltetnek az illetékes hatóságok. Minden eszközt és ürügyet felhasználnak arra, hogy akadályokat gördítsenek az utjukba és minél nehezebben szerezhessek meg a szükséges engedélyeket. Nem tesznek kivételt ebben az animozitásban az erdélyiek között, mert nemcsak a magyarokkal és zsidókkal szemben bizalmatlanok, ha-

nem az erdélyi románokkal is, akikről nyíltan mondják, hogy „a magyarok és zsidók kémjei”. Ilyen atmoszférában persze nehezen megy a vágatási engedély megszerzése, de talán ennél is nehezebb és hosszadalmasabb eljárást igényel az üzemtervek jóváhagyásának kieszközlése. Ötször-hatszor visszaküldik a terveket és iratokat, amíg végre nem találhatnak ürügyet és kénytelenek a tervet aprohálni (ha ugyan egyszerűen és indokolás nélkül el nem utasítják a kérést.)

De mikor már idáig eljutott a cég, újabb kínos meglepetések is érhetik. Az engedélyekből kiderül ugyanis, hogy egy 2—300 holdas terület kitermelését 80 évi időre osztották be és ilyenformán kárbavesztett a fáradság, mert ilyen körülmények között nem érdemes a munkálatokhoz kezdeni. Megtörtént azonban már az is, hogy mikor a kitermelési munka milliós befektetések árán be volt fejezve, valami jelentéktelen kihágás ürügye alatt az erdőhatóságok egyszerűen zár alá vették a kész árut és ha a cégnek szerencséje volt, úgy az árverésen a kikiáltási áron szépen megvehetette a saját pénzén kitermelte árúját.

A vasuti tarifaemelés megadja a kegyelem-dőfést.

A kormány vámpolitikája és a vasuti tarifák azután elintézik a pusztítás még hátralevő részét. A kormányváltás után széltebben-hosszában terjesztették, hogy a liberális kormányzat tervbe vette a vámilletékek és vasuti tarifák leszállítását. A sajtóban már be is harangozták ezt az örvendetes eseményt, ami egy kevés lélekzethez juttatta volna az erdélyi faipacot. Nemrégén készült el az új vasuti tarifatervezet, amelyből aztán azt a megdöbbentő tényt konstatáljuk, hogy szó sincs tarifaleszállításról, sőt a kormány 60—70

Különös tolvajbanda Aradon.

Rendszeresen lopkodják a vízvezetési csöveket a városban. — Az aradi izr. hitközség súlyos károsodása.

(Arad, január 5.) Aradon az utóbbi időben egy vakmerő tolvajbanda működik, amelynek tagjai a lopásnak és fosztogatásnak egy egészen új módját találták ki. Állandóan érkeznek feljelentések az aradi államrendőrséghez, amelyek szerint számos aradi házban a vízvezeték javításának ürügye alatt, háromnégy férfi leszereli a vízvezetési csöveket, illetve csapokat. Távozásuk után veszik csak észre, hogy a drága csöveket és csapokat ellopták. Tegnap este az aradi izraelita hitközség épületében, több mint nyolcezer lej értékű

vízvezeték-csövet vittek el a tolvajok. Rendszerint nem is kérdeznék semmit azokban a házakban, ahová behatolnak, hanem szerszámokkal felszerelve egész egyszerűen hozzákezdenek a munkához. A lakók előtt egy percig sem gyanusak a nyíltan dolgozó vakmerő tolvajok. Az utóbbi időben azonban arra is rájöttek, hogy nemcsak vízvezetékcsöveket, hanem minden kezük ügyébe akadó tárgyat ellopnak. A feljelentések alapján a rendőrség szigorú nyomozást vezetett be a tolvajbanda kézrekerítésére.

Házasságtöréssel vádolják az Océán hősnőjét

Börtönbe vetették Miss Ruth Eldert.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Miss Ruth Elder nevét az tette világhírűvé, hogy ő volt az első női pilóta, aki neki mert indulni a veszélyekkel teli óceánra. A newyorki jelentések most arról számolnak be, hogy a pilótanő szenzációs botrányper központjába került.

Miss Ruth Eldert ugyanis a georgiai Atlantic városkában tegnap letartóztatták házasságtörésért. Három éve, hogy a pilótanő férjhezment és korábban viszonya volt egy Kenkins nevű emberrel. A letartóztatási végzést azért nem hajtották eddig végre, mert becsü-

ERZSEBET MOZGO.
Ma, pénteken d. e. 1/2 12-kor NAGY MATINÉ
Szerelmem szigete. Pazar rendezésű műfilm.
5.— és 10.— lejes helyárrakkal.

százalékos tarifaemelés tervet. Mindenki tisztában van azzal, hogyha ez a felemelt vasuti tarifa február 1-én életbe lép, az erdélyi fatermelés és fakereskedelem sorsa végleg meg van pecsételve. Gondolni sem lehet arra, hogy a romániai fa külföldre kerüljön, de még a belföldi faellátás is úgy megrágnul, hogy luxus-cikké válik ez a közszükségleti áru.

Az Ugir faosztálya e hó 8-án, vasárnap Bucarestben gyűlést tart, amelyen a vasuti tarifaemelés ellen erőlyes intervencióra szánja el magát. Kevés a remény, hogy ezzel a lépéssel meg tudják akadályozni a halálos ítélet végrehajtását, amely már ki van mondva az erdélyi faiparra.

Sorra megálltak a fatermelő üzemek és vállalatok.

A tendencia nyilvánvaló és világos: tönkretenni az erdélyi fatermelést, hogy azután szakértelem nélküli regátiák kerüljenek a kikapzult cégek helyére. A pusztító hadjárat már majdnem sikerült is, amennyiben a kisebb erdélyi cégek csaknem valamennyien ki-dőltek, de tönkrement sok olyan nagy cég is, amely nem bírta tovább a célzatos gazdaságpolitika gyilkos tempóját. Csak a nagyon régi, tőkercős cégek vezetálnak még nagy meg-erőtletéssel. Hogy meddig, azt még ők maguk sem tudják.

A fent vázolt nemzetgazdasági politika pusztításának illusztrálására megemlítjük, hogy csak Aradon a következő nagy faüzemek kényszerültek anyagihiány miatt az utóbbi időben beszüntetni a működésüket: Spitz Testvérek, a Pátia aradi fűrésztelepe és a Korniss—Czeiler-cég fafeldolgozó telepe. Az üzembeszünetések miatt csupán Aradon 250 tisztviselő és 6000 munkás maradt kenyér nélkül. Az ország többi részeiben történt üzembeszünetések eddig 80—100.000 munkamegkült eredményeztek. Nem nehéz kiszámítani, hová jutunk, ha a kormány folytatja eddigi politikáját a fatermelőkkel szemben.

letszavára megígérte, hogy nem távozik az államból. Miután azonban az óceánutazás alkalmával ezt mégis megtette, most végrehajtották a letartóztatást. A szenzációs perben februárban vagy márciusban lesz a főtárgyalás. Miss Ruth Elder kijelentette, hogy az egész házasságtörési ügy hazugság, amelyet ellenségei találtak ki, hogy kompromittálják.

— Óriási aranyu selyemcsempészség. Cernautiból jelentik: A cernauti pályaudvari rendőrség tegnap az állomáson egy vagonrakomány selymet foglalt le amely Berger és Thau cernauti kereskedők címére érkezett s amely selyemáru állítólag csempészetben került az országba. Amennyiben a vámkihágást sikerül megállapítani, úgy 18.000.000 lej rendes vámilletéken felül ennek a tizszeresét bírság címen vetik ki a kereskedőkre.

MEGNYILT a Corvin-Buffé a Kánya-étteremben. Tekintse meg helyiségeinket fogyasztási kötelezettség nélkül

Jégünnepély Aradon.

Az AKE jubiláris korcsolyaversenye.

(Arad, január 5.) Erősen olvad ugyan, de az AKE nagy ünnepségre készülődik. Ötvenéves fennállását akarja jubiléumként és ez alkalomból nagyszabású előkészületek folynak egy nemzetközi korcsolyaversenyre és jégünnepélyre. A régi, híres aradi sportegylet már a nyáron is megülte részben félszázados jubileumát, mikor is nagyszabású teniszversenyek zajlottak le azokon a tennispályákon, amiket most még a második számú fagyhullám jóvoltából fehéresszürke jégkéreg borít a raita sikamlók kimondhatatlan öröme. Ma délelőtt, de estefelé is egész hadsereg nő és férfi zajongott a jégen, amely azonban bizony — tekintettel arra, hogy ma enyhe zefírek lengedeztek bus fejünk felett — lassú, de biztos olvadásba kezdett. Pedig a pályán, illetve a jég szélén már különböző építmények emelkednek, előrejelvezve a közeledő nagy napot: január 22.-ét.

Ezen a napon ösztöndíjra ugyanis az AKE megrendezte jubiláris korcsolyaversenyét és jégünnepélyét, ha még lesz jég január 22.-én. A nagy napot délelőtt, a már megállapított program szerint jégkorcsolya mérkőzés vezet be, amelynek keretében helyi alakulatok mérkőznek össze erejüket. Délután műkorcsolyaverseny lesz, amely két részből áll: kötelező, szabadon választott gyakorlatokból és páros versenyből. A kötelező gyakorlatok a következők: I. Gyermek részére: 16 éven alul (fiúk és lányok): a) Nyolcas két lábra, előre-kifelé; b) Hullámvonal előre; c) Hármás jobbra előre, kifelé—hátra, befelé balra, előre, kifelé—hátra, kifelé. II. Női műverseny: a) Nyolcas, két-lábos, hátra, kifelé; b) Dupla hármás, előre kifelé; c) Hurok előre kifelé; d) Nyolcas egy lábon előre. III. Férfi műverseny: a) Nyolcas hátra, kifelé; b) Hármás előre, kifelé—hátra, befelé; c) Hurok, hátra kifelé; d) Hasonlú ellenfordulás kifelé—befelé. Szabadon választott gyakorlatok: Gyermekek részére (2 perc.) Női verseny (3 perc.) Férfi verseny (4 perc.) Páros verseny, férfi és női: Szabadon választott gyakorlattal 5 pernyi szabadkorcsolyázással.

A korcsolyaverseny után este nagyszabású jelmezes jégünnepély lesz az AKE pályáján, amelynek keretében felvonulások és páros jelenetek játszódnak le és a meglepetések egész sorát vár a közönség. A jégünnepélyen katonazene fog hangversenyezni és nagy tűzijáték fejezi azt be. A jubiláris ünnepség programja, mint látható, nagyon szép és nívós és most már csak az időjárástól függ, hogy lebonyolításra kerül-e január 22.-én.

Erdélyi Béla szenzációs önvallomása.

A hamisdiplomás pesti doktor életre-halálra védekezik a gyilkosság vádjá ellen. Forgács Anna — szerinte — féltékenységi rohamaiban öngyilkossági cselekedetekkel is foglalkozott.

(Az Aradi Közlöny budapesti kiadójának távirata.) A legújabb diszpozíciók szerint márciusban vagy áprilisban kerül tárgyalásra Erdélyi Béla dr. titokzatos ügye. A súlyos vád, amellyel illeti, valaminek fogház magánya természetesen állandóan foglalkoztatják saját ügyével. Védekezés csoportosítja gondolataiban azokat a körülményeket és adatokat, amelyekkel az ellene emelt főbenjáró vádat — úgy érzi — megdöntheti. És hogy gondolatait nyomtalanul el ne tűnjenek, papírra vetette azokat. A gyilkossággal és váltóhamisítással vádolt fiatal ember, akinek a doktorátusát is kétségbevonják, gondolatait „irodalmi” formába öntötte. Szerencsétlen házasságának történetét és védekezését naplójában írta meg, sőt ezt versekkel is megtoldotta. Naplóját és fogházi sirálmalt nem önmagának írta, hanem azért írta, hogy tisztázza magát azok előtt, akik ügyében döntenek. A naplót 1927. szeptember 14-én kezdte el Erdélyi Béla a fogházban.

„Isten nevében kezdem el.”

„In nomine Dei incipio — Isten nevében kezdem el.” — írja naplója élére Erdélyi Béla. Az első fejezetnek a címe: „1925.” Ebben Forgács Annával történt megismerkedését írja le. Ezután Forgács Anna öngyilkossági kísérleteiről beszél. A megismerkedésről a következőket írja:

— Nap-nap után fennjártam a Santelli-féle vívóteremben, ahol egy alkalommal bemutat-ták Annát. Ekkor neki Braun Ferenc udvarolt. Bolondította. Egy alkalommal szemére hánytam Annának a velem szemben való viselkedését és megsértettem őt. Ezért Braun Ferenc provokált, karpárba juttatott. Braunt a fején elég súlyosan megsebesítettem. Két nap múlva Anna újra feljött Santellihez, itt kibékültünk, négy nap múlva már szoros barátság állt fenn közöttünk. Erdélyi Béla rapszodikus előadásban így ismerteti a kalandosan indult és tragikusan végződött ismeretséget Forgács Annával. A sértés és a párbaj érdekes részletei pedig alább következnek.

A győztes Erdélyi.

1925. április elején egy esős délután Forgács Anna és Erdélyi Béla a nagymező-uccai Tivoli-mozgóban voltak. Előadás után kijövet az uccára, Forgács Anna arra kérte Erdélyi Bélát, hogy kísérje el a Drechsler-étteremig, ahol várják őt.

— Csak nem fogom a szeretőjéhez kísérni? — vágott vissza Erdélyi Béla.

— Nekem nincs szeretőm. — válaszolt indulatosan, sirásra görbülő szájjal Forgács Anna. — engem ne sártegyessen! Ezért feladni fog!

Ezzel sarkon fordult és otthagya Erdélyi Bélát. Azán elpanaszolta a rajta esett sérelmet Braun Ferenc szállítónak. Braun provokálta Erdélyit. A segédek tárgyalásra ültek össze. Erdélyi segédei a tárgyalás elején kijelentették, hogy tisztázni akarják, milyen jogcímen kér elégtételt Braun Ferenc a Forgács Annán esett sérelemért. Braun Ferenc segédei közölték, hogy felük Forgács Anna vőlegénye, tehát az elégtételkérés jogossága kétségbe nem vonható. Ilyen előzmények után meg is állapodtak karpárba juttatásában. A párbaj színhelye április tizenhetedikén a Santelli-féle vívóteremben volt. A kitűzött időben megjelentek az ellenfelek és felálltak egymással szemben. És amikor összecaptak, lenn az udvaron feltűnt egy fiatal leány idegesen sétálgató alakja. Forgács Anna volt. Izgatottan járkált az udvaron s drukolt a párbaj kimenetele miatt. Néhány perc múlva a párbajterem udvarra nyíló ablakán Erdélyi Béla kihajolt, meglátta felöltözött és lesietett.

Braun Ferenc a párbajteremben maradt, mert sérülését az orvosok kötözték be. S miatt ő a Forgács Annáért kapott sebet kötöztette, azalatt Erdélyi Béla délcegen ellépdelt Forgács Anna előtt az udvarban, kalapot

emelt mélyen a hátal művésznő előtt és aztán hozzálépett. Egy-két percig beszélgettek egymással, aztán Forgács Anna és Erdélyi Béla együtt eltávoztak. Amikor Braun Ferenc be-kötözött fejsebével lejtött az udvarra, senkit sem talált ott. Szédült a feje, amikor kilépett a kapun.

„Megütöttem.”

Ugyanebben a naplófejezetben Erdélyi Béla Forgács Annával lejátszódott jeleneteiről beszél. A következőket írja:

— Annával többször voltak jeleneteim. Egy ízben, amikor a Márványmenyasszonyból jöttünk haza, őt haza akartam küldeni, velem akart maradni, megütöttem. Junius végén egy vidéki színésznőt ismertem meg, szerelmes lettem bele. Anna megtudta, hogy jóban vagyunk. Nagy jelenetek voltak. Brómmal megmérgezte magát, kiütéseket kapott, több napig feküdt. Egy más alkalommal kocsin hazakísértem. Házunk előtt Anna kiugrott a kocsiból és felfelé szaladva, egy autó elé vetette magát, az azonban kikerülte. Anna ordított: „Én ugys megölöm magam.” Erőszakkal cipeltem fel szülei lakására. Ezután két hétig feküdt, majd lement rokonaihoz Székelyhídvárra. Visszajöve, augusztusban nővérel együtt elutazott Millstadtra. Én közben boldogan éltem vidéki szerelmemmel.

A házasság és Millstadt.

— Végül is elvettem feleségül. A szülők csak utólag értesültek a házasságról. Szüleim nem nagyon örültek neki, később azonban nagyon megszerették Annát. Most aztán rátér Millstadtra és az ott lejátszódott tragikus végű eseményekre.

— Én először a Tátrába akartam menni, de Anna akart Millstadtra. Gyakran csónakáztunk Annával estéknél kettesben. Ilyenkor Anna többször fel is állt a csónakban s ha meg akartam volna ölni, a legegyszerűbb lett volna a csónakban meglöknöm, hogy beessen a vízbe, sőt egy felfordulást is rögtönözhettem volna. Anna alig tudott uszni, én ellenben kitűnő uszó vagyok, így Anna nem tudott volna menekülni. Vagy azt is megtehettem volna, hogy én vonszolom ki Anna holttestét a vízből, a biztosítási díjat meg kellett volna kapnom s még én tetszelegtem volna a hős, életmentő szerepében. Ha le akartam volna lökni Annát, akkor a Kancelról löktem volna le. Csak nem fogom megfojtani, amikor tudom, hogy a fojtogatás nyomot hagy maga után? Meggyőződésem, hogy Anna a lezuhanás folytán szenvedett sérülések miatt belső elvérzésben halt meg, bár hiszen az sincs kizárva, hogy míg távol voltam, egy tolvaj lopózkodott be a szobába, Anna megijedt s a tolvaj, hogy ne sikolthasson, fojtogatni kezdte. Ez azonban csak az erős töprengés és fantázia szüleménye, mert én biztosra veszem, hogy elvérzés okozta Anna halálát.

Erdélyi Béla naplója védőügyvédie kezében van.

— Rendezik a városok külföldi adósságait.

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztériumban ma konferencia volt, Franasovici elnöklötte alatt, több megye adósságainak rendezése ügyében. Több erdélyi vármegye ugyanis még az impérium átvétele előtt kölcsönt vett fel Budapesten és Bécsben és ugyanígy tett több város és község is. A kölcsönök összege nyolcvan millióra rug és a megállapodások értelmében április elsejéig kifizetendő. A tanácskozáson megállapították, hogy a likvidálás gyorsítása végett egy külön bizottság fog Bécsbe, illetve Budapestre utazni még január folyamán. Ezzel kapcsolatban értesülünk, hogy dr. Egri Gergely oradeai polgármester, Sós István városi tanácsnok kíséretében Budapestre utazott, a város ottani adósságainak rendezésére.

ERZSEBET MOZGÓ.

Ma, pénteken d. u. 3, 5, 8, 10 és 10 órákor (az a hó 2-ára hirdetett szenzációs sláger)

„Lessz maga jusst is az enyém”

Lillian Harvey és Hans Junkermannal a főszerepben.

Holnap, szombaton d. u. 5, 7 és este 9-kor

ARADON PREMIER!
Haszerelem nem volna

Főszerepekben: Jeni Jugo, a OASANOVA és Harry Halm, „Apának lenni nem nehéz”

! Aradon premier!

Január 9-től vetíti az Erzsébet mozi

a világ legmonumentálisabb remekművét

Ms. WU (A MANDARIN).

Főszerepben: Lon Chaney.

Bucuresti-i fezőr aradi karriéréje és bukása

Pityu ur, aki miniszter-barátokkal dobálózik. — Aki az emberek hiszékenységből gyűjtötte a maga vagyonát. — Könnyenszerzett milliók, amelyekkel eltűnt Aradról a nagyuri székhámos.

(Arad, január 5.) Pityu... Ezt az embertípust nem a háboru vetette felszínre. De a háboru vérrel és gonoszsággal itatott tevényében termékeny talajra talált, burjánzani kezdett, mint gondozatlan kertben a család. Az alkalom, a körülmények, a tulságos felületesség és az emberek naivitása csiszolták ugynevezett székhámosá. Különben egyszerű kabátolvaj, vagy legjobb esetben, senkisémm tudja miből élő zugkávéházi figura lett volna belőle. A jelenlegi atmoszférában zseni lett. Kiváló képességei predesztinálják arra, hogy alkalmazkodjék az adott helyzethez, nagyuri alürjeivel hódít és pózos trükkjeivel imponál. Rendszerint senki sem tudja az igazi nevét, a melyet valami kedves becéző szóval helyettesítenek. Így tehát minden kelleke meg van ahhoz, hogy a nők kedvence legyen. És megcsinálja a karriéréjét... Miután általánosan ismertettük ezt a típust, aki az emberek naivitására építi fel légvárát, kiragadunk egyet közülök, aki minket annál is inkább érdekel, mert Aradon tűnt fel, itt csinálta meg karriéréjét, nálunk nősült bele egy előkelő családba, azután megszökött, hátrahagyott egy csomó adósságot, de magával vitt jó néhány milliót.

Megindul a furcsa karriér.

Bucurestiből jött Aradra. Elegáns, magas, jóarcu fiú volt és nagyszerű svádával rendelkezett. Ajánlólevelet hozott egy nagyvállalathoz, egy olvashatatlan nevű államtitkár aláírásával. A vezérigazgató urat kereste, akinek bizalmas dolgokat beszélt el azokról a minisztériumi kulisszatitkokról, amelyek különösen az illető vállalatot érdeklik. Kizárólag egyiptomi cigarettákat szív és megkínálja a vezérigazgató urat is. Így beszél:

— Majd szólok Anghelescu barátomnak, hogy ezen a rendelkezésén változtatni kell.

Vagy: — Hallatlan! Ez a Braianu, hogy mit csinált, pedig megmondtam neki...!

És leszerződötték a vállalathoz. Néhány nap mulva tartották meg Arad legelegánsabb táncmulatságát. Kifogástalan frakkban jelent meg és blazirt fölényességgel nézte a táncoló párokat. Amikor sikerült kellő feltűnést keltenie a lányok és a lányos mamák köreiben, megkérte egyik kollegáját:

— Kérlek szépen, mutass be egy előkelőbb, feltétlenül intelligens családnak.

Eredetileg Mórícának hívják, de ő nem tartja hozzáméltónak a nevet és Imrének mondja magát. Néhány perc mulva már áhíthatosan hallgatják ázsiai, afrikai utazásait, gáláns kalandjait és mindenki megállapítja:

— Milyen előkelő urifüu ez a Pityu.

Delelőre jut a magasbaívelő, különös karriér

Igen. Beszélgetés közben diszkrétén elárulta, hogy a párisi társaságokban őt Pityunak nevezték. És kezdetét vette Pityu felfelé ívelő pályafutása Aradon. Napi vendég iett

egy uricsaládnál, ahol szívesen vették, hogy komolyan foglalkozik a már férjhez menendő leánnyal. A hozomány több százezer lej és Timisoarán (Temesváron) többszörös milliómosok a család legközelebbi rokonai. Nagyszerű prédának ígérkezik. Megtörtént a leánykérés. A család egyik férfitagja, akinek éles szemel vannak, tiltakozik a házasság ellen. Kijelenti, hogy gyanus neki a fiatalember. Mindnyájan megharagudnak rá. Irigynek tartják és felvannak háborodva, hogy Pityuról rosszat beszél.

Pedig most már elég ok volna arra, hogy bizalmatlanok legyenek vele szemben; vállalatánál rájöttek egynémely szabálytalanságára és felmondás nélkül elbocsátották. Pityu nem jött zavarba. Már az esküvő napja is ki van tűzve és a vőlegény kijelentette jövődöbeli anyósának, hogy ő egy komoly gondolkodású, előrelátó férfi, aki biztosítani akarja családjának a jövőjét. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha önállósítja magát. Pár nap mulva nagyszerű összeköttetésekre tett szert. Többmillió gabonaüzletet kötött egy bankkal és negyedmiliót vett fel gabonaszállítási előleg címén a katonaságtól. Felvette a hangzatos gabonaexportőr címet. Senki sem kérdezte, honnan kapja a gabonát, hiszen miniszterek a jóbarátai, előkelő aradi leány a menyasszonya és finom modoru, kedves fiú, aki rokonszenvesse teszi

magát mindenki előtt. Minden kereskedő szívesen hitelezett Pityunak. Gyönyörű lakást vett ki, elegánsan berendezte — persze hitelbe — és megtörtént az esküvő. Nagyon sokan sajnálták a bájos fiatal leányt, mert tudták, hogy egy székhámos karmaiba került, de nem szólhatott senki semmit. Jaj volt annak, aki rosszat mert beszélni Pityuról, azt a család indexre tette, még ha legközelebbi tagja volt is.

Összeroppan a gyönyörű pályafutás.

Pityu, a jó, a kedves, a család büszkesége, aki mindennap kezet csókol anyósának és főnem bókokat mond neki, egy napon nem jelentkezett a szokásos kézcsokra. Mi történt? Talán beteg?... Nem! Pityu ismeretlen helyre elutazott. De miért?... Erre is megjött hamarosan a válasz. Jelentkezett a bank, ahol nyolcmillió előleget vett fel, jelentkezett a hadsereg és követelte a negyedmilió lej visszafizetését, amit előlegül adott Pityunak a rendelt gabonára, ami nem érkezett meg. Jöttek a hitelezők, bucsujárást rendeztek a kereskedők, pénzbeszedők, de Pityu nincs sehol, csak csalódás és kétségbeesés maradt utána. A család még reménykedik. Bemennek lakásába, hátha könyvei kimutatják, hogy az eladott gabonamennyiség nemcsak papíron létezik, hanem tényleg utban van. De Pityunak nincsenek könyvei. Ő csak elméletben, fejből adminisztrálta magát. Természetesen következnek a feljelentések, de mit törődik ezzel Pityu?... Ő valahol messze él gondtalanul, boldogan az összeszedett milliókból. És ha előgy?... Nem baj... újra lehet kezdeni, hiszen az emberek olyan jók és hiszékenyek. És a Pityuk tudnak érvényesülni.

Pilis Géza.

Az osztrák köztársaság új elnöke Seipel kancellár lesz.

Az év végén lejár Hainisch elnök mandátuma és az alkotmány értelmében nem választható meg harmadszor is.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől). Ez év végén az osztrák parlament új köztársasági elnököt fog választani. Hainisch Mihály dr. köztársasági elnök működésének ideje december 9-én lejár és az osztrák alkotmánytörvény értelmében harmadizben senkisémm választható meg a köztársaság elnökévé.

A köztársasági elnököt Ausztriában a nemzetgyűlés és a szövetségtanács közös ülése választja meg abszolút szótöbbséggel. Hainisch dr.-t 1920. december 9-én választották meg a polgári pártok az osztrák köztársaság első elnökévé. Hainisch tulajdonképpen kompromisszumos jelölt volt. Az első választási menetekben a keresztényszociálisták Kienböck Viktor dr. jelenlegi pénzügyminiszterre szavaztak, a nagynémetek Dinghofer Ferenc dr.-t, jelenlegi igazságügyminisztert jelölték, míg a szociáldemokraták Seitz bécsi polgármesterre adták szavazatukat. Négyszer szavazott le az osztrák parlament eredménytelenül, míg végre a nagynémetek elejtették Dinghofert és azt ajánlották a keresztényszociálistáknak, hogy állapodjanak meg Hainisch Mihály dr. személyében, aki távol áll a napi párt-

politikától. A keresztényszociálisták elfogadták a nagynémetek kompromisszumos javaslatát és így lett Hainisch általános meglepetésre Ausztria első köztársasági elnöke.

Mivel feladatát példásan töltötte be, 1924. december 9-én a parlament polgári többsége újból megválasztotta további négy esztendőre. Ez alkalommal a szociálisták újból Seitzet jelölték, de csupán elvi okokból. A második négy esztendő mandátum tehát ez év december 9-én lejár, de az alkotmány értelmében, a mint említettük, Hainisch nem választható meg harmadizben is. A polgári pártok soraiban máris megindult a jelöltkeresés. A keresztényszociálisták körében felvetődött az a gondolat, hogy a polgári pártok Seipel kancellárt választják meg a köztársaság elnökévé. Valószínű, hogy Seipel jelöltségét a nagynémetek és az agráriusok is magukévé teszik és így Seipel megválasztása biztosra vehető. Seipel köztársasági elnökké való választása esetén a pápa állítólag bibornoki méltóságra emelt, mivel Seipel lenne az első katolikus pap, aki az újkorban egy európai állam élére kerül.

Mulatság.

— AAC táncos-tea január 7-én, szombaton este a Fehér Keresztben. Előre nem várt nagy érdeklődés előzi meg a szombat esti athleta-mulatságot, mely minden tekintetben meg fog felelni a várakozásoknak, mert a szezon legkiemelkedőbb mulatsága lesz.

— Thémás nagy álarcos-bálja január 14-én a városligeti nagyteremben.

APOLLO	
PÉNTEK	MATINE HIRADÓ
6	LAVINA. Dráma 8 felvonásban. Főszerepben: VÁRKONYI MIHÁLY, MARY KID.
VASARNAP	RABSZOLGA KIRALYNO. Monumentális filmremek.
8	E'adások kezdete 1/2 12 órakor
Helyárak: 5-10-15.— lej.	

URÁNIA HETI MŰSORA		Központi Fűtés! Leszállított olcsó helyárak!
6-án, péntek	nagy Matiné változatos műsossal. Premier! Nixchen vagy a kis pajkos. Premier! Xenia Desny és Harry Liedtkével	
7-én, szombat	Nixchen vagy a kis pajkos. Kedves XENIA DESNY és Harry Liedtkével. vigjáték.	
8-án, vasárnap	nagy Matiné változatos műsossal. Nixchen vagy a kis pajkos Xenia Desny és Harry Liedtkével kedves vigjáték.	
9-én, hétfő	Premier! Pokolhajó kapitánya. Premier! Jack London tengeri farkas o. regénye. Izgalmas kalandor film. Fősz. Ralph Jack	

H I R K.

Enyhül a h'ede.

Az országban normális a vasúti közlekedés. — Pozsonyi nagy veszedelem fenyegeti. — Olvadás Európaszerte.

(Arad, január 5.) Az erős fagy — mint ahogyan azt már jeleztük — mára tényleg lényegesen enyhült és a meteorológiai intézet jelentése szerint további enyhülés várható. A bucaresti-i jelentések szerint a vasúti közlekedés most már az egész vonalon helyreállt és a vonatok csak néhány perces késéssel közlekednek. A telefonforgalomban is csak kisebb zavarok vannak.

A bécsi jelentések szerint a Duna tévesztelve még nem múlt el. A h'gtomb tiz kilométerről harminc kilométerre nőtt Bécs felé, úgy, hogy hirtelen olvadás esetén az egész Kistisza víz alá kerül. A Mohács uszályhajó és négy vontatógőzös befagyott a Duna bajai szakaszán. Egy vízimalom itt elszakadt a raftalévó molnárral és lefolyással együtt. Eddig semmi hír nem érkezett róluk.

A Duna az esti jelentések szerint Bónéi teljesen befagyott és ennek következtében Pozsonyt lehetségesen katasztrófa fenyegeti. A jég ezen a helyen kilenc kilométer hosszú sziklaszilárd falat alkot, amelyet sem műszaki, sem más úton eltávolítani nem lehet. Ha az enyhe időjárás megkezdődik és a Duna nem talál szabad lefolyást, kiárad és még Pozsony is víz alá kerül. A jég tegnap Pozsonytól már Deutsch-Altenburgig terjedt fel. A budapesti esti jelentések szerint egész Európában már beállott az olvadás, ma reggel Budapesten csak mínusz 9 fok volt. Prágában plusz 3, Berlinben plusz 4 és Párisban plusz 7 volt a meleg.

Az enyhülés az esti órákban oly nagymértvű lett, hogy este tiz óra körül megeredt az eső Aradon, amely jelentős mértékben letette az amúgy is megindult olvadást.

— **LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA** a Vízkereszt ünnepe miatt vasárnap reggel jelenik meg.

— Gyászistentisztelet Bratlanu Ionelért. Bucarestből jelentik: Bratlanu Ionel halálának negyven naposfordulója alkalmából szombaton Floricaban gyászistentisztelet lesz, amelyen az elhunyt családja és a kormány tagjai vesznek részt.

— Nyugdíjazták Cuzát. Bucarestből jelentik: A Monitorul Oficial mai száma dekrétumot közöl, amely szerint Cuza professzort a korhatár betöltése folytán nyugdíjazták.

— Munkaszünet Vízkereszt napján. A holnapi, pénteki egyházi ünnep alkalmával teljes munkaszünet lesz Aradon, amikor ugyanis a vasárnapi munkaszüneti rendelkezések érvényesek. Ma este, Vízkereszt ünnepe megelőző estén színházi, mozi előadások nem voltak és a kávéházakban és egyéb nyilvános helyeken szünetelt a zene is.

— A lefoglalt gépfegyverek ügye a Népszövetség előtt. Párisból jelentik: A szentgotthardi gépfegyvertelepítés ügyét a nagykövetség tanácsa ma bejelentette a Népszövetségnek.

— A szerbek karácsonya. A görög keleti szerb egyház az 6-naptár szerint ünnepli meg karácsonyát, amely szerint Vízkereszt napján van a szent este. A görög keleti szerb karácsony ünnepléstitiszteleteinek sorrendje a következő: Pénteken déli 12 órakor: szent liturgia, litániai kezdettel. Szombaton reggel 6 órakor: utrenia; délelőtt fél 10 órakor: szent liturgia s dr. Letic püspök karácsonyi pásztorlevelét olvassák fel. A nagy misén a helybeli vegyes egyházi énekkar fog énekelni; délután fél 4 órakor litánia, utána a hívők Kovinc Uros esperes vezetése alatt látogatást tesznek a szegényházakban és ajándékokat osztanak szét. Vasárnap fél 6 órakor utrenia, fél 10 órakor szent liturgia; délután fél 4 órakor vespérnye. A szertartásokat Kovinc Uros aradi esperes fogja végezni. Január 14-én, újévkor, reggel 6 órakor: utrenia, fél 10 órakor: szent liturgia; fél 4 órakor: litánia.

— Aradon letartóztatott timisoarai család. Unitzó Péter timisoarai lakost, az aradi államtörvényszék, a temesvári rendőrség megkeresésére letartóztatta. A letartóztatott embert családja miatt körözték. Megfelelő kísérettel Temesvárra szállították.

— Az aradi rendőrség ellenőrzi az állatvédelmet. Az aradi Állatvédő Egyesület átiratot intézett az aradi rendőrprefekturára, amelyben felhívta figyelmét az utóbbi időben tapasztalható lelketlen állatkinzásokra. Az átirat szerint az állatvédelmi törvény kimondja, hogy téli időben az uccán álló lovakat letakarva kell tartani. Ezzel szemben Aradon a bérkocsisok és magánosok között csak kevesen alkalmazkodnak a törvényhez és ezzel nemcsak beteggé teszik és kinozzák lovaikat, hanem saját maguknak is kárt okoznak. Az átirat alapján a rendőrprefektúra figyelmezteti a lótarató gazdákat, hogy a szabadon álló lovaikat letakarva tartassák. A rendőrközegek a ma naptól kezdve ellenőrzik a bérkocsisokat, magán- és teherkocsitulajdonosokat, illetve azokat, akik lovakat tartanak és ha nem alkalmazkodnak az állatvédelmi törvényekhez, súlyosan büntetik őket.

— Halálozás. Nagy Jánosné, született Poppé Vilma, életének 54. évében rövid szenvedés után meghalt. Az elhunytat, akit nagy és kiterjedt rokonság gyászol, e hó 6-án pénteken délután fél 4 órakor temetik str. Blanduziel (Közön-ucca) 36. szám alól.

— Külföldi munkások jogosulatlan munkavállalása Aradon. Az aradi munkáügyi felügyelőségnek a legutóbbi napokban ismét tudomására jutott, hogy idegen állampolgárok, törvényes rendelkezéseket mellőzve, miniszteri engedély nélkül munkát vállalnak Aradon és a megyében. A munkáügyi felügyelőség ezúton hozza az érdekeltek tudomására, hogy szigorú büntetésben részesülnek a törvény eme rendelkezését figyelembe nem vevő munkát vállalkók, valamint azok a munkaadók is, akik a minisztériumtól már megszerzett engedélyt a munkáügyi felügyelőségen három napon belül be nem mutatják.

Megnyilt! Megnyilt!

Corvin-Büffé a Kánya-étteremben.

Hideg, meleg falatozó. Express-kávé és tea. Minden időben meleg főtt hentesárak. Virálspecialitások.

Zsurokra hideg tá- Szíves pártfogást kér: lak jutányos árban özv. Kánya Gé'áné. készülnek.

— Felrobbant egy ház Berlinben. Berlinből jelentik: Súlyos gázrobbanás történt a Landberger Strasse egyik házában, amelynek következtében a ház lángbaborult. A robbanás valószínűleg a házban levő husárgyárban történt, ahol nagymennyiségű ammoniákgáz volt a hűtőhelyiségben. A ház lakói közül nyolcan meghaltak, hárman súlyosan, huszan könnyebben megsebesültek. A ház borzalmas pusztulás képét mutatja, hatméter széles jobboldalát teljesen leszakította a robbanás. A szomszédteleket tiz méter magasságban kőtörmelék borítja.

— Újból árverezik a timisoarai Korona-szállót. A timisoarai Korona-szálló birtokáért vívott harc, amelyről már mi is több ízben írtunk, most utóbb fázishoz érkezett el, amennyiben dr. Csismariu Octavian, a Fiatska-vaosvon csődö-megmondnoka kilakoltatást szerződésfelbontást keresetet nyújtott be a járásbírósnak a fizetési kötelezéstől. Az aradi Éles-festvérek ellen, akik a szálló utolsó bérleti voltak. Élesék ugyanis nem fizették meg az esedékes házbért. Érdekes, hogy nemrégiben Élesék tették ki a szállóból annak főtulajdonosát, Haunold Ceciliát és most őket ugyanaz a sors éri. Most aztán Haunold Cecilia is fellépett Élesék ellen amiatt, hogy szerződés ellenére idegeneknek adták albéreltbe a szállót. Tekintettel arra, hogy az Éles-festvérek az állatuk megvett szállodarész árát, 8 millió lejt, Inzolvenciáuk miatt nem tudták megfizetni, most újabb árverés alá kerül a timisoarai Korona-szálló.

— Olasz pilóta ocean-repülése. Newyorkból jelentik: Sabelli olasz pilóta január 20-án startol Newyorkból és leszállás nélkül Rómáig akar repülni. A gépének típusa ugyanaz, mint Chamberlain Miss Columbiája.

HATSUE YUASA

a Japan esalogany hangversenye Jan. 13.

Jevnek 80-200 - lei Sándornál.

— A legújabb korosztály sorozása. Bucarestből jelentik: A hadügyminiszter ma az összes hadkiegészítő parancsnokságoknak közzétette a 1907-es korosztály sorozását ezidén március elsőjén kezdjék meg. Az egyes hadkiegészítő parancsnokságok a sorozó-bizottságokat még január havában kötelesek összeállítani.

— Alarcosbál Nadiacra. A nadiaci (nagy-laki) teniszklub Szilveszterkor kitűnően sikerült alarcosbált rendezett, amelyen igen sokan jelentek meg, nemcsak a község, hanem a környék előkelőségei közül is. A bálon a legszebb jelmezeket a következők viselték: Szabados Bözsi (m-dian), Buina Iván (perzsa sah), Kumbaszky Manci (spanvol táncosnő), Buck Istvánné (zsoké), Halasy Manci (pék), Doval Zsuzska (ördög). Megjelentek még a bálon a következő urleányok: Buck Márta, Szabados Márta, Cába Ilonka, Erlich Kati, Ciriák Viorika, Halasy Irén, Tenesescu Paula, Filla Jolán, Petrovics Venti, Sunak Ili és Martinovics Dinka. A megjelent urasszonyok közül a következők neveit jegezték fel számunkra: Dr. Fantanar Sándorné, Tenesescu főhadnagyné, dr. Buck Gáborné, dr. Messzinger Gyuláné, dr. Landesberg Henrikné, Springer Ferencné, Vörös Ernőné, özv. Szabados Károlyné, özv. dr. Buck Adolfné, Bujna Ivánné, Boór Mórné, Ugier Péterné, Halasy Gyuláné, Pernecky Antalné, Weisz Márkusné, Petrovicsné, Slinak Györgyné és még sokan mások.

— A gyilkos Frohreich felmentették a család vádjá alól. Budapestről jelentik: Frohreich Ernőt, aki már két esztendő óta tölti ki a rá mért 12 éves fegyházbüntetését, ma reggel Budapestre szállították. Itt a törvényszék elé állott család büntetével vádolva. Frohreich dr. Bárczy Elek miniszteri titkár jelentette fel, aki 1922-ben 400 millió korona értékű értékpapírt bízott rá. Ezekkel Frohreich spekulált, végül azonban nem számolt el, hanem eliskasztotta a pénzt. Frohreich homlokába lógó borzas hajjal, feyencruhában állott a bíróság előtt és kijelentette, hogy nem akarta Bárczyt megkárosítani, a korona romlása idézte elő a nagy veszteséget. Bárczy később tanuvallo-mása során kijelentette, hogy Frohreich több ízben meg akarta fizetni neki veszteségét, de valaki, akinek személyét nem ismeri, mindig megakadályozta ebben. Nem akarta őt fondorlatosan megtevesztelni, legfeljebb tévedett, tehát nem kéri a megbüntetését. Erre a bíróság elejtette a vádat Frohreich ellen, aki egykedvűen vett tudomást a határozatról.

— Halállal fenyegetett tenorista. New-Yorkból jelentik: Gigli, a világhírű olasz tenoristát, a Ku-Klux-Klan levélben halállal fenyegette meg, ha New-Orleansba fel mer lépni. A tenorista erre detektívek felügyelete alatt nyomban elhagyta a várost.

— Megtalálták a tenger három mártírját. Washingtonból jelentik: A tengerészeti minisztérium kommunikét adott ki, amelyben közli, hogy az elsüllyedt S. IV. tengeralattjáró három matrózának holttestét megtalálták. A buvárok a három halottat ruhátlanul találták meg a gépteremben, ahol — mint megállapították — behatolt a víz és az ottlevők megfulladtak.

— A gyomorfájás, gyomornyomás, bélsárpangás, nagyfoku erjedés, rossz emésztés, tenér nyelv, kábultság, fűzugas, halvány arczsin, rossz kedv a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által elmúlik. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar Ferenc József vizről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Katolikus Daloskör dalestélya január 15-én, vasárnap lesz a Minorita Kulturházban este félkilenc óral kezdettel. A daloskör felkéri az érdeklődő hveit, hogy a korlátolt számban még rendelkezésre álló és belépésre jogosító műsor-meghívókat keddtől kezdve vegyék át az Egyházi Műkereskedésben (Brunner Lajos üzlet).

— Misztikus távirat egy meg nem történt öngyilkosságról. Ittunk ma arról, hogy temesvári híradás szerint Dolch Béla volt állatszedítő Budapesten öngyilkos lett. Ilyen táviratot kapott ugyanis Temesváron lévő családja. Ma aztán váratlanul megérkezett a súlyos sebesültnek hitt állatszédítő, aki a legnagyobb megdöbbenéssel hallotta, hogy öngyilkosságáról szóló távirat érkezett Temesvárra. Kijelentette, hogy semmi sem történt vele Budapesten és fogalma sincsen arról, ki és miért küldte Béla ma délután felhívta aradi ismerőseit is telefonon és közölte, hogy nem történt semmi baja, ellenben most az irányban fog nyomozni, ki és milyen célból küldte Temesvárra a rejtelmes táviratot.

— Megverték egy budapesti aszfaltbetűárt a villamosban. Budapestről táviratozzák: A Margit-körút egyik villamos megállójánál súlyos botrány játszódott le. Bozóky Nándor dr. budapesti ügyvéd a Hűvösvölgybe készült feleségével rödlizni. A villamosban egy Bogdany Gyula nevű férfi erősen fixirozta dr. Bozóky bricseszbe öltözött feleségét, mire a férfi rászólt a fixirozó emberre. Ebből szóváltás keletkezett és az ügyvéd felpofozta a tolakodó férfit. Az ügynek lovagias folytatása lesz.

— Király Ernő üzletvezető lett egy pesti mulatóban. Budapestről jelentik: Király Ernő, aki hosszú éveken keresztül egyike volt a legnépszerűbb pesti bonvivántoknak és legutóbb a városi színház rendezője lett, elfogadta egy pesti mulatóhelynek, a Szenesládának meghívását, amelynek igazgatósága üzletvezetőnek szerződött, hogy a mulató látogatottságát Király Ernő népszerűségével is alátámasszák. Király Ernő állítólag csak addig akar üzletvezető maradni, amíg amerikai turnéjára utra kelhet.

— Nem lesz cigánybál Aradon. Ma délután a ségai cigányok jelentek meg a polgármesteri hivatalban, ahol engedélyt kértek arra, hogy a szegény gyermekek javára bált rendezhessenek holnap, Vizkereszt napján. Miután későn jelentkeztek és a különböző előírt katonai és polgári hatóságok nem járultak még hozzá a kéréshez, a polgármester nem adta meg az engedélyt és így elmarad a ségai cigánybál.

— Az aradi ág. ev. egyház Nőigymintézete folyó hó 8-án délután 5 órakor, a Fehérvárosi kistermében tartja rendes havi összejövetelét, amelyen való megjelenésre kérjük a tagokat.

— Mr. Wu. A mandarin. (Sajtó bemutató az Erzsébet-moziban.) Fenségesen szép jelzőt kell használni a Mr. Wu kritikái ismertetésénél. Ez a káprázatos, pazar kiállítású film, feledhetetlen élmény marad annak lelkében, aki egyszer megnézi. A szeniális rendezés megeleveníti a vásznon a misztikus Keletet, annak minden pompáját és ragyogását. L o n C h a n e y nagy és utólrhető művész a kínai Főur szerepében. Megkapó hatással alakítja az alattomos, sárga embert, aki azonban magába szivta Nyugat kultúráját is. A „Szerelmem“, mint téma, a legelragadóbban van feldolgozva és érzékeltetve Mr. Wu-nan. A manduluszemű, sárga leány és a fehér fiú nemes szerelme, mindekit elbűvöl. A film kiállítása különleges és páratlan a maga nemében. Minden jelenet és színváltozás a legnagyobb tetszést fogja kiváltani a közönségből. A mandarin gyönyörű, színpompás kertje és művészileg berendezett lakosztályai — ahol az esemény lejátszódik — annyira csodásak, hogy ehhez hasonlót még nem vetítettek vásznonra. A hatalmas világsláger minden eddigi filmsikert sokszorosan felülmúl. (Fanamet-produkció.) (vér)

Itt említjük meg, hogy Mr. Wu (A mandarin) hétfőtől lesz műsoron az Erzsébet-moziban.

— Hatsue Yuasa, a külföldön már bejegyzett márka az éneksztárok közt. Oly név és oly művész, akit mindenkinek ismerni kell. A fiatal, gyönyörű japán csalogány rendkívül tiszta, ragyogó, kifejezésteli hanggal és kiváló légzési technikával rendelkezik. Előadása az előadóművészet legtökéletesebbje. Rendkívül gazdag műsorán olasz, német és eredeti japán dalok és áriák szerepelnek.

Jön! MARCO az izomember az Urániába.

Az orosz szovjet lejbankjegyeket hamisít.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának telefonjelentése). A Viitorul szerint számos jel arra mutat, hogy a szovjet Besszarábiában hamis 500 és 1000

lejes bankjegyeket hozott forgalomba. A hamisítások kitűnően sikerültek és nemcsak anyagi kárt okoztak, hanem ezenkívül anyagi alapot nyújtanak a szovjetügynökök propagandájára.

Péntektől! APOLLO Péntektől! A FRAKKOS VENUSZ.

A női emancipáció tulkapasai napjainkban. —: Szenzációs vigjáték 8 felv.

Főszerepben: CARMEN BONI — BOB DODDY.

Előadások kezdete 3, 5, 6, 8 és 9 órakor.

— Előadás az újjáépülő Palestináról. Folyó hó 7-én, szombaton este kilenc órai kezdettel, a zsidó iskola dísztermében dr. Pollák Adolf, a Keren Kajemeth L'Israel-Palestina földvásárló alap jeruzsálemi főmegbízottja, „Palestina és az alapok jelenlegi helyzete“ címmel ismeretterjesztő előadást tart. Dr. Pollák, Herzl Tivadar barátja s volt titkára, a zsidóság egyik legrégebb és legerősebb harcosa, s mint ilyen, adhatja a legtisztább és legobjektivebb képét a mai Palestinának. Minden érdeklődő teljesen díjtalanul vehet részt az érdekesnek ígérkező előadáson.

— Télre béreljen Kerpel könyvtárában.

— Felhívás. Az erdélyi római katolikus Népszövetség aradi tagjai — akik az 1927. évre legalább 20 (husz) lej tagsági díjat fizettek — nyugtájuk igazolásával átvehetik a Népszövetség 1928. évre szóló naptárát Brunner Lajos ur ízetében, vagy a „Vasárnap“ kiadóhivatalában. Gáj-külvárosban lakók Babits Ferenc kántor urnál jelentkezzenek. Az elnökség.

— Kiss Rózsánál Vizkeresztkor és vasárnap este 1 óráig tart a gyakorló-óra.

— Sorozatos és egyes művek (karácsonyról visszamaradva) 25%-al olcsóbban Kerpelnél.

— Bucarestiben tanuló magyar főiskolai hallgatók segélyezésére befolyt: Nóra 100 lej, N. N. 350 lej, N. N. 100 lej, Ella 100 lej, Eta 100 lej, N. A. (M.-Radna) 500 lej, Bódy Bódog 500 lej, összesen 1750 lejt eljuttattunk az Országos Magyar Párthoz, Cluj.

Irodalom és művészet

* Heti műsor. Péntek d. u. 4-kor: Vengerkák, dráma. Este 9 órakor: Fecskefészek, nagyoperett. (Bemutató-előadás. Lengyel Irén, Szentgyörgyi Mária, Galetta Ferenc felléptével. A. bérlet.) Szombat: Fecskefészek nagyoperett. (Lengyel Irén, Szentgyörgyi Mária, Galetta Ferenc felléptével. B. bérlet.)

* Dr. Luppuné-Kremer Ely kénkiállítás. Még nőben is a legszubiektivebben feminin érzésvibrációk — néhol erősen a tökélyig beteljesült — színvívítást kapunk dr. Luppuné Györgyné Kremer Ely kultúrpalotai képképzőművészeti kiállításán. A két-évtelenül dúsz tehetséges művész elfogadható megindoklással főként a miszticizmus felé hajlik és vallásos témáit vásznainak megfestésében nagy hatással lehetett rá Itália és a hellének ezer és ezer változatban megénekelte szépségű földje és — talán épen a szubiektumok tudatos akarásában is — a klasszikus mesterek nyomán támadt olasz iskola. Leggrandiózusabb vászna a „Feltámadás reggelén.“ Az első napsugártól cirógatott sziklamonstrumok, a távol íjsejtően fág perspektívájába helyezett elak — Jézus — s felette az elvönülő, szimbólikus jelentőségű felhők — világos, lágy tónusban a művész egvéni lélek-organáján méla bugásu szín-zsoltárként hat. A „Legyen világosság“, a „Látomás“ és a „Tisztaelkű jövő harcosai“ a kék és fehér színek ritmikus ölekezése. Virágcsendéletei közül, különösen jó mélybarna háttérével, amely csak emelt a kompozíció értékét, a „Sárga rózsák“ című vászna. A „Kávés csendélet“ aprólékos kidolgozásában is pompás alkotás. Portréi közül nagyon finom az „Önarckép“ és a „Tanulmányfej“. A „Capri-i kékbáriang“ azúros színmélysége külön tanulmány. A „Nizza

karnevál“ pittoreszk színhatásával emelt a kompozíció frissességét. Bársonyosan puha, meleg esti színezésében nagyon jó a „Holdvilágos éj a tengeren“ és az „Éjszaka a tengeren.“ Pasztelljel közül a „Francia rivierai táj“ a legsikerültebb, míg a vízfestmények mindégike bájosan finom, értékes kompozíció. A képek nagyrésze magántulajdon, ami azt sejteti, hogy Luppuné-Kremer Ely inkább kedvtelésből foglalkozik a piktúrával. Több kiállított képeinek árát igazán a minimumban állapította meg s a befolyó jövedelmet az aradi gyermekmenhely javára ajándékozza a művész, akinek nemes elhatározását bizonyára pártolja is Arad közönsége. (p. a.)

* Az aradi színház iroda hírel. Malacsorsolás lesz Vizkereszt délután a színházban. A három órai előadás során. Több malac kerül kisorsolásra s így sokaknak juttat a szerencse malacot. De ezenkívül még egy nagyszerű operettet is játszanak, a Vica meg a Marcit és így élvezetben is lesz része a közönségnek. Délután 6 órakor pedig Pásztor Árpád híres drámáját, a Vengerkákot játsszák elsőrendű szereposztásban. — A Fecskefészek Vizkereszt esti premiéréjére iránt városszerte nagy az érdeklődés. Ez az operettújdonosság nálunk is hamarosan oly népszerű lesz, hogy már a bemutatás után beszélni fognak róla, mi-ként Bécsben és Budapesten is eseményt jelentett. Hetényi Elemér főrendező és Csányi Mátyás karmester mindent elkövettek, hogy a Fecskefészek a lehető legstilszerűbben kerüljön színre Aradon. Maguk a szereplők: Lengyel Irén, Szentgyörgyi Mária, Galetta Ferenc, Deésy Jenő, Kun Dezső és Olasz Lajos művészetük legjavát adják, hogy sikerre vigyék a darabot. Bizonyos, hogy forró est lesz a pénteki premér és kezdete egy nagy szezsikernek.

Megzavart zsidótemetés.

A rendőrség letartóztatta a kegyeletsértő diákokat. — Rendezték a diákotthonok ügyét.

(Az Aradi Közlöny galati tudósítójának távirata.) Megdöbbenő és felháborító incidens történt tegnap délután Galatiban egy zsidótemetés alkalmával, amikor egy elhalt öreg zsidót kísérték utolsó útjára. Amikor a temetési menet a Lahovary-uccába ért, történt a megdöbbenő incidens. Az uttest közepén tartózkodó hangos fiatal emberek közül néhány kivált, hogy utját állja a temetési menetnek, a koporsót kísérő közönséget kövel dobálta meg. Nemsokára a helyszínére érkezett a rendőrség, amely a kegyeletsértő fiatal emberek közül három letartóztatott, a többiek ellen is megindul azonban a vizsgálat. Megállapították, hogy antiszemita egyetemi hallgatók voltak, akik elvakultságukban megzavarták a zsidótemetést.

Bucarestből jelentik: Tegnap este a fővárosi egyetemem fontos tanácskozást folytattak a tanárok a diákotthonok ügyében. Elhatározták, hogy csak azokat a diákokat engedik az otthonokban lakni, akik tényleg hallgatják az előadásokat, vagy szigorlatra készülnek. Az otthonokat fakultások szerint fogják felosztani és a bennlakókat három kategóriába sorozzák. Az első kategóriába a teljes ösztöndíjasok tartoznak, akik csak szegénysorsu diákok lehetnek, a másodikba a félösztöndíjasok, a harmadikba pedig a fizetők. Az új rendelkezés február elsején lép életbe.

KÖZGAZDASÁG.

Visszeszámítolási hitelt kapnak a kisebbségi bankok is.

A Banca Nationala kamatláb-szabályozó körlevelének teljes szövege.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti-i tudósítójának távirata.) Megirtuk, hogy a Banca Nationala körlevelet intézett a bankokhoz a betéti és kihelyezési kamatlábak ügyében. A körlevél leszögezi, hogy olyan intézetek is fognak visszszámítolási hitelt kapni, amelyek eddig nem kaptak, azonban kiemeli, hogy mindenféle mellékletékek felszámítása a felek terhére szigorúan tilos. A körlevelet, amelyet mai számunkban részletesen ismertettünk, jelentőségére való tekintettel, teljes szövegében itt adjuk:

Az ország gazdasági helyzete sokat szenvedett a magas kamatlábak miatt. Ezek a kamatlábak magasak lehettek addig, míg lej kurzusa nem volt biztos és azért is, mert a betéti összegek után magas betéti kamatozatot fizettek. A Banca Nationala pénzügyi politikája a múlt évben új fejezetet nyitott és ez a fejezet a lej tényleges stabilizálását jelenti. Hogy idáig eljutottunk, az annak köszönhető, hogy egészséges deviza- és valutapolitikánk volt, amit nagyban elősegített a mi ugynevezett likvidációs és beruházási alapunk. A spekulációt, ami a lej stabilizációjának útjában állott, sikerült legyőznünk és így eljutottunk munkánk jól megérdemelt gyümölcséhez: a lej megszilárdításához. Az első kérdés így megoldást nyert, a Banca Nationala elérkezettnek látja az időt arra, hogy új források megteremtésével lépjen közbe és elősegítse a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem újabb fejlődését. Ez a közbelépés azonban nem hozhatja meg a gyümölcsét akkor, ha egy időben nem történnek a reális bankkamatláb rezsimjének elérésére is szükséges lépések.

A bankok új hitelek fogynak kapni, de csak azok, akiknek aktivitása egészséges és akik megfelelő garanciát nyújtanak a folyósított hitel erejéig. A nyújtott hitel az ipar, a kereskedelem, valamint a mezőgazdaság istápolására szolgál. A Banca Nationala közbelépése azonban csak úgy lehet eredményes, ha a bank kötelezettséget vállal tehát arra, hogy a kihelyezési kamatlábat nem emeli túl magasra. Hogy azonban a kihelyezési és betéti kamatláb összhangban legyen egymással, a Banca Nationala megadja a módot arra is, hogy a bankok a betéti kamatlábat megfelelő módon csökkenthessék. A nagybankoknak a visszszámítolási politikája a kisbankokkal szemben, akiknek 18—20 százalékos számítások fel, szintén egyik oka, hogy a kamatlábak magasak. Tekintettel arra, hogy a Banca Nationala célja az, hogy az általa nyújtott visszszámítolási hitelek minél olcsóbbi kihelyezést nyerjenek, hogy a termelés szükségletei fedezetet nyerjenek, a bankok, amelyeknek a Banca Nationala visszszámítolási hitelt folyósít, reorganizálni fognak a kisbankokkal szemben folytatott politikájukat, úgyhogy ilyen kihelyezésekért legfeljebb 10 százalékos számítások. Amennyiben erre nem hajlandók, úgy álljanak el teljesen a velük való ügyletek megkötésétől. Ha a nagybankok úgy határoznának, hogy a kisbankokkal való visszszámítolási összeköttetést megszüntetnék, úgy a Banca Nationala közvetlen visszszámítolási hitelt folyósít ezeknek a kisbankoknak, az ehhez szükséges összeget pedig úgy fogja előteremteni, hogy a nagybankoknak nyújtott hitelt olyan arányban redukálja, amilyen arányban megszüntetett összeköttetés volt. Tekintettel arra, hogy a Banca Nationalának az a véleménye, hogy ez az utóbbi körülmény a legfőbb okozója a magas kamatlábaknak, elvárja, hogy a nagybankok ebben az akcióban mindenesetre támogatni fogják őt.

Az utóbbi időben folytatott megfigyelések megállapították, hogy a bankok a 18 százalékos kamatlábat találják rentabilisnak. Ezt figyelembe véve, a Banca Nationala felkéri a bankokat, hogy ezután a nyújtott hitelekért legfeljebb 17 százalékos kamatot szedjenek, átmeneti időre április 1-ig, amely ideig a kitűzött programot keresztül kell vinni. A Banca Nationala úgy gondolja, hogy ha ezt a terminust október elsejéig meghosszabbítja, úgy eléri azt, hogy októberben már 15 százalék lesz a kihelyezési és 10 százalék a betéti kamatláb maximuma. Nincs megenged-

ve ezen felül mellékletékeket szedni, akár még költség címén sem. A Banca Nationala hitelét a bankok annál gyorsabban kapják meg, minél gyorsabban keresztülviszik ezeket a diszpozíciókat a műveleteiknél. Hogy a Banca Nationala a bankokat ennek a politikának a keresztülvitelében minél inkább támogassa, úgy kötelezi magát, hogy a rendelkezésükre bocsátja azt a tőkét, amit a betéti kamatláb csökkentése folytán a betétek kivésével elvesztek.

A körlevél ezután az egyes szankciókat közli és hivatkozik arra, hogy legutóbbi ülésén a bankok képviselői maguk is kijelentették, hogy nem minden bank fogja betartani a diszpozíciókat. A Banca Nationala kettőzött jelenlévőket fog ezért gyakorolni s azonfelül súlyt helyez arra, hogy hitelben részesüljenek olyan komoly pénzintézetek is, amelyek eddig semmilyen támogatást nem kaptak és épen ezért felszólítja vidéki igazgatóit, hívja értekezletre az ilyen bankok vezetőit, közölje velük az új rendelkezéseket és együttesen tegyék meg a lépéseket a hitel elnyerése érdekében.

Zürichben 3.20 a lej.

Helyi valutaárak. (Január hó 5.)
Kifizetések: Berlin 38.80, Newyork 162. London 792.50, Páris 6.40, Milánó 8.60, Prága 4.82, Budapest 28.45, Zágráb 2.86.50, Bécs 22.95, Zürich 31.35. — Áru: Márka 38.50, dollár 161.50, angol font 790, francia frank 6.50, olasz lira 8.60, cseh korona 4.80, pengő 28.50, dinár 2.82, osztrák schilling 23, svájci frank 31.30. — Pénz: Márka 38, dollár 160.50, angol font 780, francia frank 6.30, olasz lira 8.40, cseh korona 4.75, pengő 28.30, dinár 2.75, osztrák schilling 22.80, svájci frank 31.10. — Irányzat: Tartott.

Zürichi tőzsdenyitás. (Január hó 5.)
Berlin 123.57.50, Amsterdam 209.05, Newyork 518, London 2527.50, Páris 20.38.25, Milánó 27.35, Prága 15.35, Budapest 90.62.50, Belgrád 9.13.75, Bucuresti 3.20, Varsó 58.10, Bécs 73.20.

Zürichi tőzsdezárlat. (Január hó 5.)
Berlin 123.57, Amsterdam 209.05, Newyork 517.96, London 2526.50, Páris 20.37.50, Milánó 27.36.50, Prága 15.35, Budapest 90.60, Belgrád 9.13.25, Bucuresti 3.20, Varsó 58.10, Bécs 73.17.50.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Január hó 5.)
Devizák: Páris 6.36, Berlin 38.55, London 787.75, Newyork 161.40, Milánó 8.57, Zürich 31.20, Bécs 22.78, Prága 4.79, Budapest 28.25. — Valuták: Napoleon 6.50, márka 38.40, léva 1.19, török lira 0.83, angol font 780, francia frank 6.48, svájci frank 31.20, olasz lira 8.60, drachma 2.15, dinár 2.85, dollár 161, lengyel zloty 18, osztrák schilling 22.90, pengő 28.50, cseh korona 4.75.

= A külföldi kölcsön hírére javultak a román papírok. Bucurestiből jelentik: A legutóbbi napokban a román járadékpapírok mintegy 15 százalékkal emelkedtek a külföldi tőzsdéken. Ezt az emelkedést Victor Antonescu sikeres kölcsöntárgyalásaival magyarázzák. Ugyanilyen mértékben javultak a bucuresti-i tőzsdén jegyzett járadékpapírok is.

= Működési- és alaptőkeemelési engedélyek. Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága legutóbb a következő aradi és temesvári iparvállalatok és pénzintézetek részére adott működési, illetve alaptőkeemelési engedélyt: Aradi Textilipar r.-t. Arad, tőkeemelési, Banca Centrala Kereskedelmi és Pénzváltó Bank r.-t. Temesvár, tőkeemelési és Friedmann Emanuel és Társai r.-t. Temesvár, működési engedély.

= Piaci árak. A Vízkereszt miatt ma megtartott aradi hetipiacon igen kellemetlen meglepetés érte a háziasszonyokat. A tojás, amely a nagy hidegek következtében már napok óta alig volt kapható az aradi piacon, mára úgy szólván teljesen eltűnt és ha nagynehezen sikerült is néhányat felhajtani, azért 6, sőt 6.50 lejt kértek az árusítók. Ennek oka főleg az, hogy a vidéki termelők alig hoznak be tojást az aradi piacra, amelynél így beállott a tojás-

hiány. A mai árak egyébként a következők voltak: Burgonya 4—6 lej, hagyma 10 lej, tehénturó 16 lej, juhturó 48 lej, vaj 120—160 lej, alma 12 lej, körte 10 lej kilogrammonként, tojás 6—6.50 lej, fejeskáposzta 4—10 lej darabja, zöldség 5 lej csomója, bab 10 lej, tej 9—10 lej, tejfel 45 lej literje. A baromfi piac árai: sovány liba 200—300 lej, sovány kacsa 150—170 lej, tyúk 100—140 lej, csirke 60—100 lej párja, kövér liba 240—320 lej, kövér kacsa 140—180 lej darabja. A gabonapiac is magasabbak lettek az árak, sőt az állatvásáron az élőborjú ára valósággal ugrásszerűen emelkedett. A gabonapiacra a buza 820—840 lej, kukorica 600 lej, árpa 650 lej, zab 700 lej volt métermázsánként. Az állatvásáron a borjú 34 lej, sertés 30—34 lej, marha 15—18 lej kilogrammonként élősúlyban.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Județului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlötték nem vállalunk felelősséget.

Üzlethelyiségünket és irodánkat

Str. Alexandri 1. szám alá (Salacz-uca)

helyeztük át.

Sándor Iván hírlapiroda,

Rudolf Mosse R. T. hirdetőiroda

Telefon: 132.

HIRDETMÉNY.

A Kárpáti Gyula csödtömegéhez tartozó különböző rővidárak (csipkék, szalagok, harisnyák stb.) Bul. Reg. Ferdinand 19. sz. alatt levő udvari raktárhelyiségben szabadkézből darabonként is alkalmi áron 1. hó 9-től kezdődőleg eladásra kerülnek.

Arad, 1928. január 4.

Sommer Nándor,
csödtömeggondnok.

219

Nagy János mint mélyen sujtott férj, úgy a maga és gyermeke Etelka, férjzett Bogdán Avramné, valamint számos rokon, ismerős és jóbarátaink nevében mélyen megtört szívvel, de Isten szent akaratában megnyugodva tudatják, a felejthetetlen jó hitves, gondos édesanya, nagyanya, testvér, sógor, nagynéni, rokon és jóismerős

Nagy Jánosné

szül. POPPÉ VILMA

folyó évi január hó 5-én, életének 54-ik és boldog házasságának 35-ik évében rövid szenvedés után a Mindenható bölcs rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogultnak földi maradványai folyó hó 6-án, délután fél 4 órakor fognak a Str. Blanduziei 36. (Közép-uca) gyászházba a róm. kath. egyház szertartásai szerint a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytnak lelki üdvéért folyó hó 7-én, délelőtt 10 órakor fog a helybeli főtiszt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatgatni.

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1928. január hó 5.

Özv. Herczog Györgyné szül. Poppé Aranka, özv. Fabianecz Ferencné szül. Poppé Ida, özv. Szlaifkovszky Károlyné, testvérei. Bogdán Sándor, Bogdán Vilmos, Bogdán Misi, ifj. Szeitz Géza, unokái. Bogdán Avram, Szeitz Géza, vejei. Összes unokahugai és öccsei, a rokonok, jóismerősök és szomszédok nevében is.

244

„PIETATEA” Iulia Bogha Intreprindere de in-mormantari Arad, Strada Eminescu No. 30. — Telefon 885.

Társas utazás Nizzába!

Budapest, Velence, Milano, Genova, tartózkodás, kirándulások, étkezés az étkezőkocsiban is, szálloda, utazás. Február 5-től, 19-ig. — Vízumkedvezmények I. III. osztály 18.000 Lej. II. osztály 19.000. Lej.

„IDET” MENETJEGY-IRODA ARAD, színházal szemben. Telefon: 306.

LEGUJABB.

A belgrádi Telegraphen-Union rádió-tudósítása az Aradi Közlöny számára.

Passzivitásba megy a magyar szociáldemokrata párt.

Budapestről jelentik: A magyar szociáldemokrata párt január 6-ikán kongresszust tart, amely előreláthatóan három napos lesz és amelyen több külföldi szociálista vezető is részt vesz. A kongresszus főpontja az általános politikai helyzet megvitatása lesz s ezzel kapcsolatosan tárgyalás alá kerül Garami Ernőnek a Bécsben élő magyar szociálista vezérnek javaslatára, aki a magyar szociáldemokrata párt híveit és képviselő-tagjait passzivitásra hívja fel. A magyar szociáldemokraták egyik vezetője ma úgy nyilatkozott az Az Estben, hogy kilátás van arra, hogy Garami javaslatát a többség el is fogadja.

Megünnepelték Belgrádban Ileana hercegnő születésnapját.

Belgrádból jelentik: Ma reggel 11 órakor az udvari kápolnában Ileana román hercegnő mai születésnapja alkalmából ünnepi istentisztelet volt, amelyen a jugoszláv királyi család összes tagjai, valamint Maria özvegy királyné is megjelentek.

Elszászi német apát izgalmas szökése a francia fogságból.

Párisból jelentik: Strassburgi hivatalos híradás szerint Hirtzler apát, az ismert német autonomista, akit a francia rendőrség napok óta fogva tartott, megszökött a fogságból. Dacára annak, hogy a francia rendőrség autókön vette üldözőbe a menekültöt, Hirtzler apátnak sikerült a határt elérnie s Németországba jutnia.

Meggyilkolta nagyanyját egy tizenkétéves deák.

Kovnából jelentik: Kovnó közelében egy 12 éves tanuló borzalmas gyilkosságot követett el, hogy egy ráért büntetést megboszuljon, ötvenéves nagyanyját több késszurással megölte.

Csehország demarsa Magyarországgal szemben.

Prágából jelentik: A prágai iparosok lapja írja, hogy a szentgotthardi határincidensből kifolyólag a cseh körök nem tesznek egyetemleges lépést a kisantant nevében, hanem maga Csehország fordul a nagykövetség tanácsához s követeli, hogy az ügyet egy nemzetközi bizottság vegye vizsgálat alá. — Budapestről jelentik: A mai reggeli lapok Csehország esetleges demarsával foglalkoznak és megállapítják, hogy a magyar kormány a csempészés ügyében semmi esetre sem vonható felelősségre s a kisantantnak nem is áll jogában, hogy ez ügyben a Népszövetséghez forduljon, mert a magyar vámtisztviselők kötelességszerűen jártak el. A kisantant a fegyvercsempészés ügyéből mindenáron politikai affért szeretne csinálni, ez azonban nem fog sikerülni.

KÖHÖG?

A Prof. Dr. PATER-féle köhögés-kezelés használatát általánosan és bizalmasan megismerkedj a köhögésgyógyítástól. Ezen tea kitűnő gyógyszer a légzőszervek

összes megbetegedéseinek mint köhögésnél, rekedtség, tüdő- és légcsőhurutnál, náthánál stb. és elsődrendű nyálkaoldó és osillapító. — A tél és korai tavasz azon évszakok mikor a hűlés gyakori vendég minden háznál miért is egy családnál se hiányozzék ezen biztos és gyors hatású házi gyógyszer. — Egy kis próba csomag ára 35. — lej. — Hosszabb ideig tartó használatnál, mint krónikus köhögésnél, tüdőhurutnál a nagy kúra-csomag beszerzése ajánlatosabb. Egy nagy doboz ára 95. — lej.

Csakis az eredeti csomagolásban levő PATER teák a valódiak, csakis ilyet kérjen és fogadjon el. A Prof. Dr. PATER-féle gyomor-tea minden gyógyszerárban és drogueriában kapható. Ha beszerzése nehézségekbe ütközne, úgy forduljanak lerakatunkhoz:

CSILLAG gyógyszerár, Brassó, Hosszu u. 5.

Ismerető könyvecskét, használati utasítással és a gyógyteák hatásosságát bizonyító közönség iratokkal, kívánatra bárkinek ingyen és bementve küld a romániai vezérképviselet: 227

AMPHORA R. T. Brasov

Románia

Primăria Municipiului Arad. Serviciul economic.

Nr. 28.784—1927.

PUBLICATIUNE.

Se aduce la cunoștință generală că Lista electorală înlocuită în virtutea Legii pentru înființarea Camerelor de Agricultură, potrivit Art. 7 din Lege, este afișată în cursul acestei luni la Judecătoria mixtă de ocol din Arad și că în aceia listă în timpul dela 1—15. Ianuarie 1928. se pot face adăugiri sau ștergeri conform normelor și în termenele precizate în amintita Lege.

În consecință cei interesați vor înainta cereri sau contestații direct la Judecătoria de Ocol. 239

Arad, la 31. Decembrie 1927.

p. Primar: Constantin Teodorescu p. Secretar comunal: Vasile Dirlea

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban. GARAI, Arad, Piața Avram Jancu (Szabadság-tér) 10. szám Cimre ügyelni!

Üzemvezető

önálló munkaadó, 26 éves bizonyítvánnyal, kereskedelmi borpinószóba elhelyezést keres. Szíves megkereséseket az alábbi címre: DENOEL JÓZSEF Arad, Piața Avram Jancu 16., kérék. 236

Nr. 28.693—1927.

PUBLICATIUNE.

Se aduce la cunoștință generală, că pentru darea în întreprindere a lucrărilor de tinichigiu pe anul 1928. în ziua de 9. Februarie 1928., ora 10 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise, în biroul Serviciului economic (Primăria, etaj Camera Nr. 104.) în conformitate cu Art. 72. și următorii din Legea asupra contabilității publice.

Caetul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în orele de serviciu.

Arad, la 3. Ianuarie 1928.

231 Serviciul economic.

Olcso házeladások!

Belvárosban 6 lakásos, kertés ház elfoglalható 4 szobás, elő és ürdőszobás lakással 800.000 lejért. — Szabadság-tér közelében 6 lakásos ház üzlethelyiséggel, 100.000 lej évi jövedelemmel, 675 ezer lejért. — A volt Variassy Lajos utcában 5 lakásos ház üzlethelyiséggel, istállóval, nagy kerttel, 60.000 lej évi jövedelemmel, 400.000 lejért. — A volt Szabadság-tér közelében szép emeletes ház, 8 drb. 4, 2 és 1 szobás lakással, 700.000 lejért eladó. Megbizott: Haasz Albert Irodája Arad, Str. Eminescu 12. sz. (Deák Ferenc-ucca) 16151

Gramophonok varrógépek

kedvező részletfizetésre kaphatók Hanglemezekben érési raktár. Minden vételkötelezettség nélkül hallgassa meg előzetes-ajánlatunkat.

HAMMER ZSIGMOND és FIA Arad, Szab. Regule Ferdinand No. 27. (Boros Béni-tér.) 5145

Bankkölcönöket

házkra, környékbeli földekre betételezés mellett előnyös feltételekkel vagy kézzel fogva (ékszer, ingóság) gyorsan folyósítottak. HAASZ ALBERT Irodája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 12. szam.

INGYEN

külföldi szülőltvány arjgyzékemelt, mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szülőltványosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A saját érdekében ne vegyen addig oltványt vagy bármilyen fajta veaszót, míg át nem olvassa szülőltvényi útmutatómat. — Cím: 5612

J. Szűcs szülőltvény 14.

Dios, Jud. Bihar. Vizsgálat adók magas jutalék mellett keresetnek.

Primăria Municipiului Arad.

Nr. 28.992—1927.

PUBLICATIUNE.

Se aduce la cunoștință generală că pentru furnizarea lemnului necesar la băile de Mureș „Neptun” în ziua de 10 Februarie 1928. ora 10 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise în biroul Serviciului economic (Primăria, etaj Camera Nr. 104.) în conformitate cu Art. 72 și următorii din Legea asupra contabilității publice.

Caetul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în orele de serviciu.

Arad, la 3. Ianuarie 1928.

238 Serviciul economic.

Primăria Municipiului Arad.

Nr. 28.694—1927.

PUBLICATIUNE.

Se aduce la cunoștință generală că pentru darea în întreprindere a lucrărilor de reparare a pavajului existent din plată brută și cubică pe anul 1928. în ziua de 12. Martie 1928. ora 10 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise în biroul Serviciului economic (Primăria, etaj Camera Nr. 104.) în conformitate cu Art. 72 și următorii din Legea asupra contabilității publice.

Caetul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în orele de serviciu.

Arad, la 3. Ianuarie 1928.

232 Serviciul economic.

TŪZIFA

vaggontételekben, Pankotáról hegyaljai villamosvasuton való prompt szállításra megrendelhető:

Societatea Anonimă Română

pentru întreprinderi Industriale și Financiare

(Pankotai Uradalom) cégénél

Arad, Str. Eminescu 19. (Deák F.-u.)

Az összes raktáron levő teli női és leányka felölték minden elfogadható árban el lesznek adva addig, amíg a készlet tart.

Iuliu PLESZ Gyula cégnél ARAD

««« Strada Colonel Piriol (Vörösmarty-ucca), a színház hátsó bejáratával szemben. »»»

A MITI É rendszer. Mélyen leszállított áruk

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szöveghétköznapi 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szöveg hétköznapi 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszük fel. Csak válaszbélveggel ellátott kérdézőközlésre válaszolunk. Ajánlatok, jelzés levelek továbbítására megfelelő postabérlévezzel csatolást kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

Tölen a szál és a garat desinfekciójára és felnőtteknél használatú a kellemes ízű **EGGOMINT TABLETTAKAT.** Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában.

INTELLIGENS urileány, uriember barátját keresi. Választ „Unalmas élet” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 242

HÁZASSÁG.

34 ÉVES izraelita fiatalember üzletvezetői állásban, feleségül venne némi hozománnyal idősebb leányt vagy özvegyet, ki evvel az önállósághoz segítené. Választ „Fedele” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 230

ALKALMAZÁS.

FIATAL gépirónő, perfekt német azonnalra állást nyer. Ajánlatokat „Lelkiismeretes” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek. 200

CSIZMAKÉSZÍTŐ segédok felvétetnek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 204

KÖNYVELŐ, magyar, román, német nyelvismeretekkel azonnalra vagy február 1-re állást keres, vidékre is megy. Megkereséseket „Állandó” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 224

FIATAL mechanikusok felvétetnek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 248

AGILIS és megbízható biztositási ügynőket keresünk. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 243

FIATAL házmeesterpárt keresek. Strada Ioan Calvin 4. háztulajdonos. 15303

LAKÁS.

MÁJUSRA négyosztós erkélyes, fürdőszobás modern lakás kiadó. Bulev. Reg. Ferdinand 45. földszint. 234

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba fürdőszoba használatra kiadó. Str. Cristian 5. 241

KERESEK nagyobb egyszobás konyhás esetleg kétszobás lakást április vagy május elsejére. Ajánlatokat Virág-u. 61. szám kérek. 500

BUCCAI SZOBA

irodának v. garzon lakásnak alkalmas, február 1-re kiadó. Arad, Bul. Reg. Ferd. (József fűg-ut) 17. Bővebbet háztulajdonosnál naponta 2-3-ig

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ZONGORÁK, utazó bunda, szőnyegek, komplett szobaberendezések, különböző butorok, férfi kabátok és öltönyök, perzsa bundák, férfi bundák, festmények, antik comódok, kis vitrin, antik órák, szekrények, ágyak, asztalok, írtelök, szalonok, divány, gyermekágy, paravánok, márkás porcellánok, uszonna garnitúrák, dísz tárgyak stb. eladók. Salgóiné bizományi üzlet Str. Horia (Széchenyi-u) Neuman-palota. 1000

EGY Hoffner-féle 8. számú, 6 lóerős magánjáró közcséplőgépnél a fele vagy egészben eladó. Paul Ioan, Mondorlak Nr. 149. 226

ELADÓ egy nagy, szibériai mosómedve bunda, autó vagy utazásra igen alkalmas. Str. Axent, Tribunei (Damianich-u.) I. földszint Klein Szeréna. 223

ANTIK és modern butorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyeget, szervizeket, férfi ruhákat, fehérneműket, stb. bizományba veszek, azok magas árban való zvors eladásáról gondoskodom. Salgóiné, Strada Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

Zongorák és Pianinok

45 ezer lejtől 80 ezerig. Kereszthúros, 3 pedálos legjobb és legszébb minőség. Stügl, Wirth, Hamburger, Hofmann, Skop, Tetenborn stb. Leipzigi Harmonizumok

Melissnél Arad, Piața Avram Iancu 21 (Szabadság-ter) l. e.

OKTATÁS.

L. II. III. OSZT. gimnáziumi tanulók oktatását vállalja VII-ikes gimnazista. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5166

FRANCIÁT és németet nagyon olcsón tanítok. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 235

INGATLAN.

MOSÓCY-telep. Str. Vidra 11. sz. magánház melléképületekkel használatra kiadó vagy eladó. Tudakozni Str. Vidra 9. szám. 209

Biztos egzisztencia!

Üzemben levő cukorka és csokoládégyár nagy vevőkörrel, modern pémetgyártmányú gépekkel, más elfoglaltság miatt, féláron, 650.000 lejért kedvező feltételekkel eladó. Azonnal átvehető. Értekezni lehet kizárólagos megbízottamnál:

Haász Albert irodájában, Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 12. szám.

KÜLÖNFÉLÉK.

MÜKEDVELŐK FIGYELMÉBE. Ajánlom „A modern házasság” című egy felvett szindarabot, tréfás jelenet, az életből merítve. (A színháznál jegyet váltottak, a telefon központnál össze lettek kötve) 5 kupaival 100 lej. Weisz Félix, Arad, Str. Bucur 7. 239

KÉRELEM A NEMESSZIVŰ EMBEREK HEZ. Nagy betegem fekvő szülők legnagyobb nyomorukban kéri a jószívű közönségnek a pártfogását, hat apró gyermekük kenyékeresők nélkül a legnagyobb kétségbeesésben vannak. Bármit szívesen elfogadnak. Cím Molnár Sándor, Pacsirta telep, fűtőház háta megett. 250

Ön is gazdag akar lenni?

A csehszlovák osztálysorsjáték bőven alkalmat nyújt Önnek erre:

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben:

10 millió lej = 2 millió cK.

2 jutalomdíj á 3¹/₂ millió lej = 700.000⁰⁰ - cK.

2 nyeremény á 1¹/₂ millió lej = 300.000⁰⁰ - cK.

2 nyeremény á 1 millió lej = 200.000⁰⁰ - cK.

1 nyeremény á 1/2 millió lej = 100.000⁰⁰ - cK.

és sok nyeremény á 450.000, 400.000, 350.000, 300.000 lej, azaz 90.000, 80.000, 70.000, 60.000 cK. stb.

Összesen 115.000 nyeremény.

285 millió lej = 57 millió cK.

Összeértékben.

Minden egyes nyeremény készpénzben és levonás nélkül lesz kifizetve.

Minden második sorsjegy nyer.

Az I. oszt. huzása 1928. január 18-án.

Rendeljen azonnal az általánosan ismert

Fortuna Bankháznál, Bratislava.

Megrendelő lap. Borítékban küldendő.

FORTUNA BANKHÁZNAK.

Bratislava, Csehszlovákia.

Küldjön I. oszt. huzáshoz

..... egész sorsjegyet á 400. — lej fél á 200. — lej negyed á 100. — lej.

Az összeget Önnek a sorsjegy vétele után vagy postátalvánnyal vagy pénzeslevélben átutalom. 6939

Név:

Hely: Ucca, ut:

Rossz villanyézők!

becserélése garantált gyári új ézre törött üveg és porcellán tárgyak szakaszerű ragasztása, üvegezést és kékeretést legolcsóbban vállal Aradon a „MOTORICA” volt. Asztalos Sándor-ucca 12. 2204

Gyoroki szőnyegszövő háziipar

Románia legrégebb ilyen telepe altruista alapon, készít önköltségben szép és tartós verzsaszőnyeget!

Muzsaj József

Arad, a színházzal szemben.

Őszi és téli árjegyzék:

	LEJ:
Iskola öltöny	1800
Férfi öltöny tiszta gyapju	1750
Férfi öltöny div. színekben	2450
Sötétkék és fekete öltöny Ia.	2750
Őszi felöltő	1950
Uister double Ia.	2450
Fekete téli kabát szörme sál gallérral	2650
Fregoll raslán	2200
Gummi kabát	850
Bőrkabát minden szín. Ia.	4600

Mérték szerinti szabóság!
Nagy posztó raktár!

Spitz Testvérek

fatermelők és fakereskedők.

Központi iroda: Arad, Bulev. Reg. Maria 9

Telefon: 219.

Ajánlják prima, száraz hasáb

tűzifájukat

waggontételben, legolcsóbb napi áron. 210

Kívánságra házhoz szállítva